

Revista
per a
la Divulgació
i la Cultura

2ª ÈPOCA

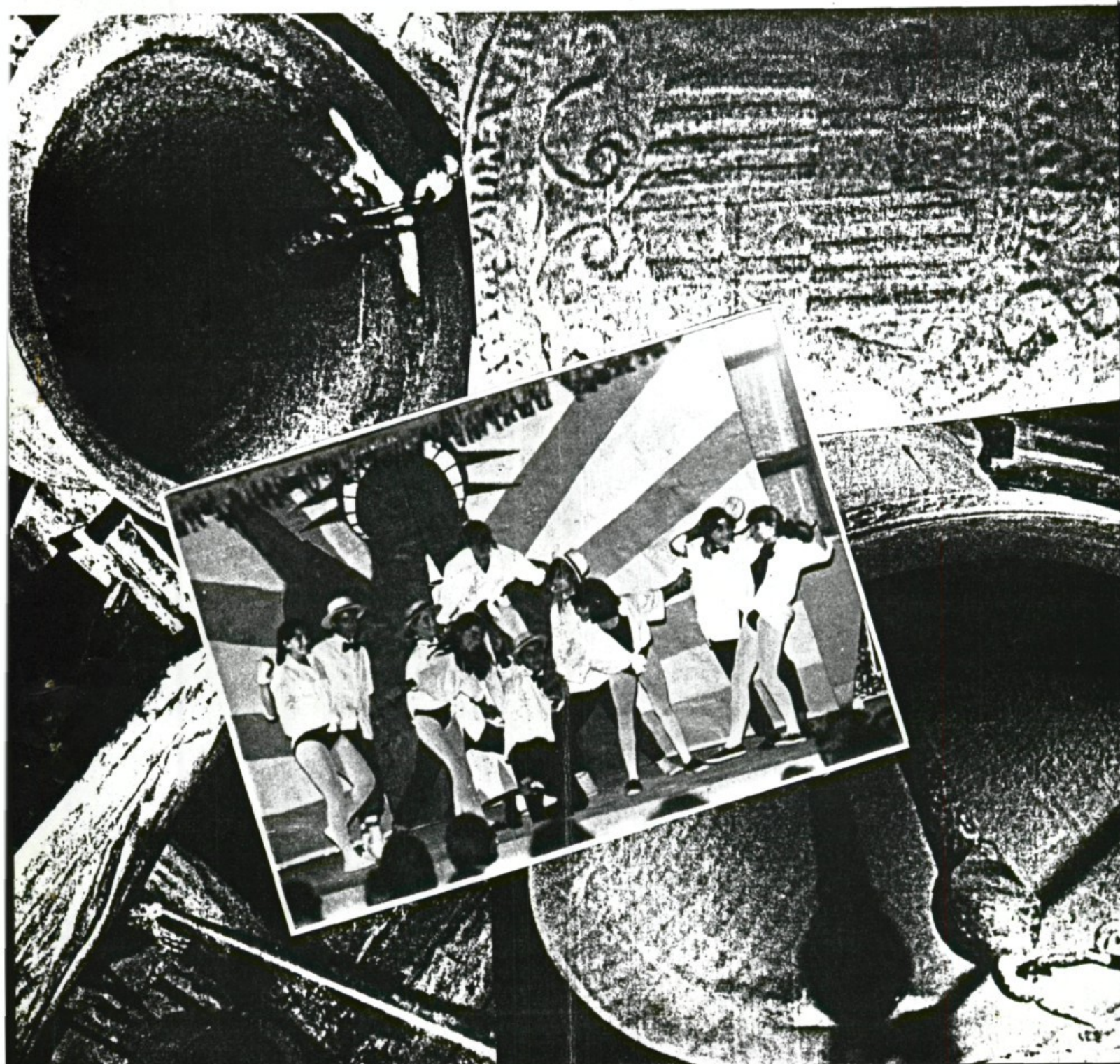

SANTA EUGÈNIA

AGOST - SETEMBRE de 1.987

Nº 26. 25 de SETEMBRE de 1.987. D.L. 625/93

EDITORIAL

estiu - 87

Vaja si n'hi ha hagut d'estiu! Duim dos mesos i mig de calor, i no s'ha acabat encara. Aquest estiu, a més ha estat ple de vida a lo llarg dels seus dies; no just hi ha hagut calor.

Sembla que s'acabarà amb el vermar, però no en và, els 100 dies d'estiu, han tengut, -sobretot-, festes: n'era el temps. La festa surt quan dos o més es junten per celebrar algún aconteixement. Molts han anat i aniran encara, com a protagonistes a noces. S'han celebrat aniversaris, de casa ment inclús. S'han fet festes esportives, i de tota classe; s'han celebrat moltes de coses.

I en el bessó de tot aquest "fester" de festes, les Festes Patronals a la romana Santa Eugènia, verge i màrtir del s.III. El mes d'agost començà amb la festa infantil des "trempó", les carreres de joies, els balls, l'ofici, coloms, escopetes, i els coets, fins el dilluns, la 2ª festa, la refesta, i l'homenatge als majors.

Excursions, bicicletes, mobilets, dinars, futbol, sopars, futbol-sala, la mar, autocars, coca, vi i xampanya: no hi ha cap dubte de que aquest estiu ha estat un "poble en festa". Quasi hi hagué toros, però alguns bous no eren bons. La darrera "festa" en compareixer ha estat un nou curs a l'escola, signe de la tornada ja total al treball.

Havia ja dos mesos que la "revista" que la revista no sortia a llum per mor de la calor, però amb aquest "extra" d'estiu tornam posar la roda en marxa i, cada mes, si Déu ho vol, tornarem sortir a rot.lo. Per cert, per què no escriviu un poquet amb nosaltres? Seria lo millor de la revista. Vos esperam, i des d'aquí ho celebrarem; i farem festa!

La Redacció.

	pàg.
EDITORIAL	1
INDEX/CARTES	2
TRIBUNA	3
LA SORT I LA VIDA	4
CASA DE LA VILA	5 i 6
NOTICIARI LOCAL	7 i 8
ESGLÉSIA	9 a 11
SA CALOBRA	12
Entrevista "ES TREMP" II	13
EL CAMPANAR	14, 15 i 17
PART FORANA	16
CONSELLS ALS PARES	19-20
MUSICA: 2 Aniversaris	21
DONES: La Menopausa	22
PROJECTE "HOME"	23
NIÑOS ANTE TELE	24-25
ENTREVISTA. Ant. Cañellas	26-27
POBLES: BINISSALEM	30-31
ECOLOGIA	33-34
PERSONATGES	35
Mini-ENTREVISTES	36-37
PAGINA SANITARIA	38-39
NORMALIT. LINGUISTICA	39
PAGINA INFANTIL	41
LES POSSESSIONS	42-43
ESPORTS	44-46
CUINA	47.

Han fet aquest número:

Nadal Trías Orell
Catalina Parets Amengual
Sebastiana Sastre Coll
Ma Eugènia Pou Mulet
Ma Pilar Bascuñana Bibiloni
Mateu Crespí Perelló
Gabriel Lladó Roig
Maria Bibiloni Mulet
Xisco Casellas Fiol
Toni Cañellas Vich
Xavier Bascuñana Bibiloni
Ma Magdalena Perelló Bibiloni
Marilena Perelló Ferrer
Jaume Riutort Crespí
Sor Maria Magdalena Crespí

Fotografia:

Mateu A. Cañellas Mariano.

Col.laboracions: Vinyet Rosés.

Revista-: Fent Carrerany

Pregones PS.

Bona Pau

CARTES

Sr. Director. Revista "SANTA EUGENIA"

El motivo de dirigirme a usted es para dar mi más cordial enhorabuena a todos los jóvenes que han sabido organizar las "FIESTAS PATRONALES" en el tiempo - record de quince días; si ha habido algún fallo o malentendido yo sé que ha sido por causas ajenas a todos ellos, - repito:

ENHORABUENA A TODOS FESTEROS "87"

Santa eugènia, 25 agosto 1987.

Fdo.
José Zapico Duran.

Revista

"SANTA EUGENIA"

Revista Local per la Difusió
i la Cultura.

Nº 26. D.L. PM 625/83.

Redac. Adm. C/J. Ant. 12. tel 620260
o 07142. Santa Eugènia.

Editat i imprès en multicòpia-fotocòpia
a la Parròquia de SANTA EUGENIA.

"Els escrits d'aquesta revista
reflexen únicament l'opinió
dels seus autors".

La revista admet per a la seva publicació cartes o articles de opinió, que seran publicats sencers, si l'espai ho permet. Sobre aquests escrits, la Redacció de la Revista no mantindrà correspondència ni conversacions. Els lectors que es sentin al·ludits tenen el Dret de rèplica, tal com està expressat a la Llei de Premsa.

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIÓ I LA CULTURA

FESTES 87

● Quan ja fa més d'un mes i mig que les festes patronals de Sta Eugènia han passat, uns components de la Revista hem volgut analitzar aquestes festes.

● Hauréu de perdonar-nos perquè per ventura aquest anàlisi no és molt objectiu ja que els que escrivim aquest article hem estat "festeros".

● Aquestes festes eren unes festes bastant importants en diferents aspectes encara que molta gent no se n'ha adonat conta d'això; per primera vegada un grup de joves entre atats que anaven des dels 16 fins als 22 anys varen collir tots sols les festes ajudats pels nous regidors, també molt joves. Era en principi un rete i així va ésser, hi va haver molta de problemes, abans, durant i després de les festes. Hi va haver problemes amb l'ajuntament -perdó amb el batle- primer, a rel d'uns incidents motivats per la col·locació d'uns estandarts amb l'única intenció de fer més festa i de la negativa a col·locar la bandera espanyola i deixar la senyera mallorquina tota sola a dalt del campanar. Aquesta decisió va ésser adoptada per una part dels "festeros" (es qui escrivim aquest article ens hi trobam) i no per tota la comissió de festes (els altres varen actuar passivament). Davant això el batle ens va obligar a llevar els estandarts creim per motius polítics i també se va encarregar de que la bandera espanyola també fos a dalt del campanar.

● Llavors, una vegada començades ses festes, el mateix divendres ja varem tenir un conflicte, ja que ens varen faltar 800 de les 1.000 cadires que ens havia promès el batle. Per tot això se pot dir que han estat unes festes un poc enraderides.

● Noltros, demanam disculpes per el que va passar en la festa de la 3.ª estat -una festa que és de gran importància pels taujans- en aquesta festa havíem posat tot el cor perquè sortís bé, hi havíem inclòs més presupost econòmic del que podíem dur; tot perquè sabíem que era la prova de foc perquè les festes se declarassin bones o dolentes i així la jugada ens va sortir malament, i malament pel cantó que mai esperavem ja que va fallar l'actuació del conjunt contratat per "Sa Nòstra". Per tant l'única responsabilitat és del banc -de qui esperàvem que se disculpàs-. Tot això ens va desmoralitzar i varem acabar les festes no d'allò més contents. Per això demanam disculpes a tots els vells del poble que amb tanta il·lusió esperaven aquesta festa i que tan important és per ells i també per noltros els més joves.

● A tot això també volem donar les gràcies a tots els col·laboradors -menys als que nos han fallat i per tant els hem publicitat de franc- i a tota la gent del poble que amb la seva participació ha possibilitat les festes 87, a la que amb aquest article volem explicar que ha estat molt difícil organitzar unes festes en quinze dies i que més d'un pic ens va pareixer que ballàvem entre els dos grups polítics de l'ajuntament que només cercaven protagonisme i per això teníem ganes de deixar-ho anar, cosa que no varem fer perquè creim que el poble està per damunt d'aquesta gent.

● Amb el desig de que aquestes festes passades hagin estat del vostre gust, ens despedim fins l'any que ve, si Déu ho vol!

● Aquest escrit no representa l'opinió de la comissió de festes sinó de tres dels seus integrants que signen aquí abaix.■

● M.ª Eugènia Pou Mulet
● Mateu Crespí Perelló
● Gabriel Lladó Riutort

LA SORT

Conte taoïsta

★ Un pagès vivia a un pobre llogaret. Els seus veïnats el consideraven afortunat perquè tenia un cavall que emprava per a llaurar i transportar l'anyada. Però un dia el cavall fugí. La nova va córrer ben aviat per tot el poble, tant que en arribar el vespre, els veïnats varen anar a consolar-lo per aquella greu pèrdua. Tots li delen: "quina mala sort que has tengut!". La resposta del pagès fou senzilla: "potser".

Pocs dies després el cavall va tornar amb dues egües salvatges que havia trobat per la muntanya.

Quan els veïnats ho saberen hi tornaren, aquesta vegada per a donar-li l'enhorabona i comentar-li la seva gran sort, i ell tornà contestar: "potser".

DIDES

★ Ella és madò Bàrbara Llodrà Servera; potser el nom per ell mateix no diu gaire coses, però si deim que és la mare de "Madò Pereira", la tants d'anys popular emblanquinadora, llavors les coses per ventura canvien una mica.

El níet és en Carles Fabra, fill d'un dels propietaris de la coneguda casa de fils "Fabra i Coats". És aquest un nom ben popular a Sant Llorenç, car els rodets de fusta amb fils de colors que empraren les broadores llorencines eren d'aquella casa tèxtil catalana.

La fotografia es féu a Barcelona, on madò Bàrbara nodrí el petit Carles al llarg de vint-i-sis mesos.

Madò Bàrbara feia de dida.

Per a alguns això ho diu tot; però potser per a algun lector és aquest un mot mort. Sortosament.

I dic sortosament perquè la ciència, amb el descobriment de les llets infantils artificials, arraconà aquesta professió temporal consistent en alletar els fills dels altres.

Sens dubte, d'això se'n podria parlar molt adduint motius humanitaris, filosòfics i àdhuc es podrien posar en dubte determinats patrons actuals de conducta, però... seria, per part meua, una greu gosadia intentar-ho, car Mn. Salvador Galmés, a la seva contarella "La dida" -pel que conta i també per allò que no diu- deixà el caní clos.

És una contarella aspra, naturalista, "hea-

L'endemà, el fill del pagès intentà domar una de les egües, però el va tirar a terra i es va rompre una cama. Els veïnats visitaren el malalt i lamentaren la seva mala sort; però el pare respongué altra vegada: "potser".

Una setmana després vengueren al poble els oficials de reclutament per a dur-se'n els joves a l'exercit. El fill del pagès fou rebutjat per tenir la cama rompuda. El capvespre els veïnats que havien despedit els seus fills es reuniren a la taverna i comentaren la bona estrella del pagès, però aquest, com ens podem imaginar, tornà contestar: "potser".

vy" que en dirien avui... Preciosa!

Potser és una de les narracions de Mn. Galmés que s'han editat més vegades, almanco que jo conegui. Així:

Revista "Sóller" (Veure el monogràfic de Flor de Card;

A "Novel·letes rurals". Col·lecció Les Illes d'Or. Ed. Moll, 1953;

A "Narracions". Obra Cultural Balear. Ed. Moll, 1976.

A "La dida i altres narracions". Col·lecció Raixa. Ed. Moll, 1982.

I recentment, fa cosa de dies, a la col·lecció "Biblioteca Bàsica de Mallorca" patrocinada pel Consell Insular de Mallorca.

És a dir, està ben a l'abast del qui la vulgui llegir.

Guillem Pont
FLOR DE CARD

CASA DE LA VILA

CONTRIBUCIONS

El dia 16 d'octubre, a la Casa de la Vila, de les 8 a les 2, i de les 4 a les 7, es podran pagar totes les contribucions. Els qui vulguin pagar a Palma, ho poden fer a partir del dia 16 de setembre al 16 de novembre al C/ Reis Catòlics, nº 174. (Notau - que ara no és al C/ Antillón).

Els qui tenen finques dins al terme de Sencelles, podran pagar allà - els dies 16 i 17, al mateix horari - que a Santa Eugènia.

Sessió PLENARIA del 16 de juny.

En aquesta sessió s'aprova entre altres coses, que les Sessions Plenaries de l'Ajuntament es celebraran cada dos mesos a les 12 hores del darrer dissabte del mes.

S'acorda que hi hagi les següents comissions Informatives: Comissió especial de comptes, Comissió de Governació, Comissió de foment, obres i urbanisme, Comissió de Cultura, Comissió d'Esports, Comissió de Sanitat, Comissió d'Agricultura i Comissió del Mig Ambient.

El Batle fa les següents delegacions: Delegat Especial per a la gestió i coordinació de les obres del poliesportiu municipal, a don Mateu A. Cañellas Mariano, que accepta el càrreg. També per a les festes Patronals per a l'organització, gestió i administració de les dites Festes, els Jurats Jaume Crespí Perelló, Macià Cañellas Cañellas, José Zapico Durán, i Mateu A. Cañellas Mariano.

El Batle nomena Tinent-Batle a don Bartomeu Mulet Cañellas.

Pel que fa a la Comissió de Govern el Batle nomena a don Bartomeu Mulet Cañellas i a don Macià Cañellas Cañellas, quedant notificat i enterats.

També es nomena el Jurat Depositari de l'Ajuntament a don Bartomeu Mulet Cañellas, respecte del qual s'acorda relevar-lo de l'obligatòria prestació de fiança, assumint els --

els restants membres electius de la Corporació, la solidaria responsabilitat de la gestió encomanada. El Sr. Mulet acceptà el càrreg i en pregué possessió.

Sessió PLENARIA del 27 de juliol

Les Comissions informatives queden de la següent forma:

Com. Especial de Comptes Jaume Crespí UM, i José Zapico AP.

Com. de Governació Mateu A. Cañellas UM i Bartomeu Vidal AP.

Com. de Foment, Obres i Urbanisme, Bartomeu Mulet UM, i Jaume Crespí UM.

AP. No vol formar en aquesta Comissió Comissió de Cultura Mateu A. Cañellas UM i José Zapico AP.

Com. de Deport Jaume Crespí UM i Macià Cañellas AP.

Com. de Sanitat Bartomeu Mulet UM i Bartomeu Vidal AP.

Com. d'Agricultura, idem anterior.

Com. Mig. Ambient Bartomeu Mulet UM i Macià Cañellas AP

Explotació Poliesportiu. Com que no s'ha presentat cap proposta dins el plaç legal, es procedirà a la contractació directa, deixant-se l'assumpte damunt la taula per tractar-lo directament amb els possibles interessats.

S'acorda netejar els camins municipals com es fa cada any.

Obres banyos, vestuaris, etc. del poliesportiu, es notifica al contractista que tenia tal obra adjudicada que té 8 dies per presentar el pre-supost. De lo contrari, es rescindirà el contracte, i es lliurarà a altre contractista.

Sopar de companyonisme amb el C. F. SANTA EUGÈNIA i els jurats entrants i sortints. S'acorda realitzar aquest sopar el dia 7 d'agost.

Els Jurats encarregats de les festes presenten el "programa" que es aprovat per unanimitat.

Precs i preguntes: El Jurat D. - Macià Cañellas Cañellas entrega al Sr. Batle la seva renúncia a pertèixer a la Comissió de Govern, segons nomenament del dia 16 del mateix mes, quedant-ne la Corporació, informada.

S'informa també de que el C.I.M. ha aprovat una subvenció de 250.000 pesetes per a material sanitari, que es proposa que es pogués emprar per moblar la sala d'espera.

Sessió PLENARIA del 13 d'agost

Es dedidí seguir endavant en el record contenciós administratiu interposat per don Sebastià Martorell Llabrés, que era el tema únic de l'ordre del dia, tret de la lectura i aprovació de l'acte anterior.

Comissió de GOVERN 11 de setembre

Es tracta d'obres, plusvalies i correspondència.

ALLISTAMENT

Del 1 d'actubre al 31 de desembre poden passar per la Casa de la Vila els nascuts-residents en 1.970 per l'allistament corresponent al reemplaç de 1.989. S'ha de dur el Carhet d'Identitat.

PERLAN Y CUEVAS - SABADO 11 DE SEPTIEMBRE DE 1987 - PAG. 28

EL DOMINGO 6, MURIO RAMON COSTA DOT

El doming 6, morí el Manacor Ramon Costa Dot al venenir d'efectivamente una cruel enfermedad que hola tres meses se le habia derretido. En su ultimo estado del agnóstico "Manacor", Ramon nos dejó un muy agradable recuerdo que me va a perdurar mientras viva. Incompleto a la paz.

Ramón Costa i Dot

Encara no estic recuperat de la trista nova: En Ramon Costa ens ha deixat.

Només la idea del record com homenatge em du a escriure unes retxes que se'm fan feixugues per la impressió del moment.

La seva presa de contacte amb la premsa era relativament recent, però en el poc temps que feia que ens coneixíem havíem arribat a aquell apreci mutu que es dol desprendre de la passió per les mateixes currolles; m'interessaria destacar la seva il·lusió pel món periodístic, el seu entusiasme pels esdeveniments culturals, el seu recolzament i participació en les tasques de l'Associació de Premsa Forana i, sobretot, la seva bonhomia, exponent palpable d'una gran senzillesa i d'una gran bondat.

Mantenc ben gravades dues situacions viscudes conjuntament, precisament a la contrada manacorina que ell tant estimà. Una encara ple de vida i salut, en la presentació del llibre sobre els deu anys de l'Associació abans esmentada, durant la qual Ramon demostrà la seva capacitat d'organització i el seu zel per la bona marxa del més ínfim detall. L'altra, ja ferit en batalla que no hauria de guanyar, durant la festa de concessió dels IV Premis Premsa Forana dels quals ell —i ara ho agraesc més que mai— n'obtingué un; l'emoció que demostrà en aquells moments, trobant-se reconegut i veient una valoració pública de la seva tasca, fou contagiosa. Crec que aquell esdeveniment li degué ajudar a suportar els darrers mesos, d'altra banda mesells de sofriment.

Pens que Manacor ha perdut una de les seves persones positives i, per aixó mateix, també en patim la pèrdua tant la Premsa Forana en general com les persones que el coneixíem i hi havíem compartit creences i vivences.

Se'n va, però estic segur que no és un comiat: el sentirem en els seus escrits, en l'exemple d'esperit d'entrega que ens deixa i, sempre, en el record. Es tracta, senzillament, d'un a reveure confiat i agrait.

Biel Massot i Muntaner
Pòrtol, 8 de setembre de 1987

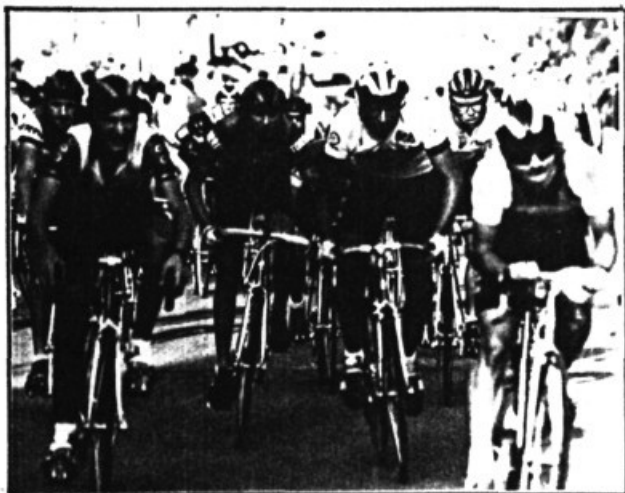
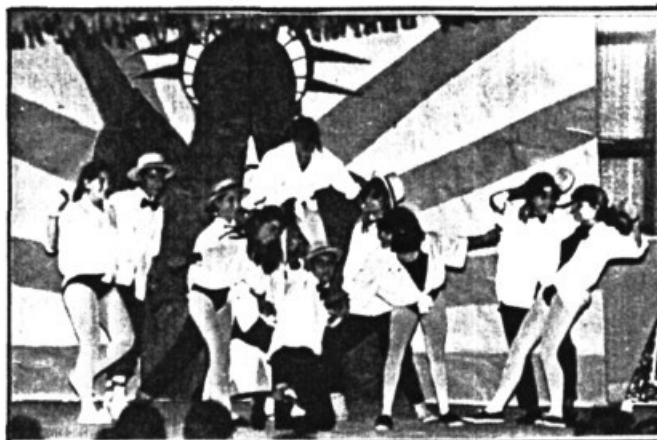
La Revista SANTA EUGENIA fa ben seves les paraules del President: Biel Massot, transparent especialment el seu pesar als redactors de Setmanari "Manacor", i als propis familiars. En recordança vageu a la pag. 12 de la nostra Revista un escrit de Ramón Costa i Dot. Dancansi - en pau.

NOTICIARI

III Aniversari
Associació
3a Edat. Sta. Eugènia

Festes Patronals 1.987
"ES TREMP II"
Gran actuació infantil.

DIADA CICLISTA
Jornada Completa

Tir al Colom.
Festes 87
Els més joves
també
"tiren".

Futura
Banda
Cornetes i
Tambors ?

NOTICIARI

11 de juliol. - Com anunciavem al final de l'anterior edició l'Associació de la 3ª Edat de Santa Eugènia celebrà el III Aniversari de la seva fundació amb una Missa pels Associats difunts, i amb un dinar de companyonia a un restaurant pròxim.

3 de juliol. - Excursió 3ª Edat a a Cala Ratjada i Comarca.

13 de juliol. - el nº 201 fou el premiat a la rifa que feia la -- nostra Revista. Tenguerem benefici

1-3 d'agost. - Festes Patronals, -- les que que podem destacar i recordar l'actuació entusiasmada -- d'Es Trempó II, l'exposició conjunta de records deportius, de -- pintura, ceràmica, fotografia, etc. i l'Homenatge al Vells. El Trempo II, era important i tenim una entrevista a la pag.13; l'exposició que era bona tenia massa coses mesclades, cada una se basta va en sí; i l- Homenatge a la Ve llesa, perdé el "cantet" i la -- culpa de lo qual ha estat donada a moltes de persones. L'any que -- ve anirà millor.

8 d'agost. - Tengué lloc la 1ª EXCURSIÓ EN MOBILETE, organitzada, a Can Topa, anaren al Migdia de Mallorca. (la 2ª EXCURSIÓ EN MOBILETE va esser el dia 25 d-a-: : gost, i anaren al sol neixent de Mallorca, estava organitzda pels mateixos, pero a Can Prim, en -- aquesta s'admetien dones, però -- no n'hi va anar cap.

15-22 d'agost. - Excursió a Andalusia i Moros. Un grup de 52 per sones, realitzar aquesta excursió al Sud d'Espanya, i disfrutaren sobretot de Granada i Sevilla de fer grans compres a Ceuta i -- Tanger i Gibraltar. Una monada. El 19 de setembre feren un sopar de companyonisme.

30 d'agost. - Diada Ciclista, demati i horabaixa, jornada completa, vegeu pág. deportives.

1 de setembre. - La 3ª Edat de Santa Eugènia participaren en una -- Concentració que al efecte es va fer en el Poble Espanyol de Palma. També aquesta associació taujana el 12 de setembre realitzar una- excursió a Can Picafort, Alcúdia i voltants, (115 participants)

6 de setembre. - A la VI pujada a Lluç a peu de la Part Forana, hi prengueren de Santa Eugènia, 53- persones de les quals 24 partiren a peu des d'aquí, 24 des d'Inca, i tots arribaren bé, qualcún un poc massa cansat. L'any que ve serem -- més joves!.

12 de setembre. - Com si un no en fés comptes tenguerem una vetlada de Circ a la Plaça. Era una -- miniatura, però els artistes amb els més alementals medis entre- -- tengueren bellament al públic. Un tenia la sensació de aquells espec- -- tacles que contenen les novel.les, i pareixia el món dels habitants de "Cien años de Soledad", de Gar- -- cia Márquez.

14 de setembre. - Altre volta a -- l'iescola, llibres nous, amics co- -- neguts. No hi ha cap canvi de -- mestres, tant sort. A estudiar -- tots molt, que llavors, el juny- -- es presenta la setmana que vé. --

BANDA de Cornetes i Tambors. - Se- -- rà vera que a Santa Eugènia ten- -- drem una Banda de Cornetes i Tam- -- bors? La cosa està en marxa, co- -- mença, i l' que s' espera és el- -- recolzament de tots. Seria una -- cosa molt hermosa...!

Nadal Trías.

CARTA CRISTIANA n° 26

SEMINARI MENOR

Les setmanes de vacances van passant ben aviat i, entre altres grups de joves, el nostre Seminari menor tornarà emprendre les seves activitats. El SEMINARI MENOR...? Segurament hi ha persones, en les nostres comunitats cristianes que el desconeixen, o que dubten de la seva realitat. Però és un fet que el Seminari Menor existeix, que vol fer el seu camí i ocupar el seu lloc en la nostra Església.

Allà, al Seminari Nou, hi ha una petita comunitat d'uns quaranta joves, que segueixen els estudis de BUP i que, al mateix temps, volen trobar el sentit a la seva vida, discernir l'opció que estan disposats a fer davant la vida i a partir de la seva fe en Jesús. Vénen dels nostres pobles, de les nostres parròquies. Són joves d'avui que viuen l'experiència d'una COMUNITAT. Dins les seves perspectives hi ha la possibilitat del Sacerdoci.

Entre ells l'amistat i el treball, la pregària i el compartir són eixos de vida i molts d'uns esforços personals que els ajudaran a definir-se en el seguiment de Jesús, per ésser fidels a Ell i a si mateixos. SERVEI és un lema i una actitud ja present.

Els que formen aquesta comunitat creim que és tota l'Església de Mallorca la que hauria de viure les inquietuds i les il·lusions del Seminari Menor. Perquè són els seus joves, i perquè té que veure amb el nostre demà com Església. És tota la comunitat diocesana la que hauria de fer costat i orientar els joves que senten l'inquietud de Jesús. Hi ha joves que esperen, per ventura sense adonar-sen, una paraula que ningú els diu. Hi ha joves, com el de l'Evangeli, que esperen una invitació que ningú els fa. Hi ha joves que tenen un lloc al Seminari Menor i ningú els anima.

I què sap que vol un al·lot de 14 o 15 anys...? Mirau, amics: haurà de saber si vol estudiar BUP o FP, o si hi ha un ofici concret que l'hi agrada... És el temps en que anirà definint la seva personalitat i les seves idees... És l'època, tal vegada, de l'experiència d'un primer amor, platònic o no tant... És el moment en que li parlaran de la Confirmació, com una opció personal, conscient i lliure... davant tots aquests plantejaments, el podem deixar sol...? I, si s'hi troba, no direm, i amb tota justícia, que està fallant la família i la mateixa societat?

I si el mateix al·lot diu: "Vull ésser capellà". O després d'alguna trobada, o d'uns dies de convivència, ens digués "No sé si m'agradaria ésser capellà?"... el podem deixar sol? No fallaria la família i la comunitat eclesial? Algú té el dret de voler llevar-li l'idea del cap, dient: "Ets un al·lot... què saps tu?"

Aquí comença la funció del Seminari Menor. És per aquests al·lots que existeix. És per a ells que està obert. La seva realitat ha d'ésser una esperança per a l'Església de demà, i és també una responsabilitat per a l'Església d'avui, la que formem tots nosaltres.

Sempre s'ha dit que les vocacions no manquen si l'Església viu de veritat. Aquesta Església ets tu, i som jo. Aquesta Església viu en les nostres vides i té les seves arrels en el nostre cor. Si en la Comunitat el SERVEI és una actitud normalitzada a partir de la fidelitat a Jesús, hi seran els al·lots que diran "Vull seguir-lo". En aquests al·lots neix, i viu el nostre Seminari Menor. Pensau-hi, amics, perquè és cosa que ens afecta a tots.

Joan Trias

El Seminari Menor edita
la revista

"PORTES OBERTES",

que surt tres vegades a l'any.
Les persones interessades en rebre-la, poden enviar el seu nom i adreça a:

Seminari Menor.
"Portes Obertes"
Aparat 615-Polma

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIÓ I LA CULTURA

ASSOCIACIÓ D'ANTICS BLAUETS

Monestir de la Real, tel. 250495
Ciutat de Mallorca

PUJADA A LLUC A PEU DE LA PART FORANA

PRINCIPIS

- Pujar a Lluc a peu és "tocar mare" per al poble.
- La Pujada a Lluc a peu de la Part Forana i de les Illes està oberta a totes les persones i perspectives: Polítiques, Econòmiques, Socials, Culturals, Esportives i Religioses... (Dins l'àmbit de l'organització).
- És un agermanament dels pobles que fan Poble.
- És una reflexió.
- És un tret cultural.
- És una festa.
- És una pregària i un peregrinar.
- És un esforç i un esplai.
- És una identificació amb la naturalesa.

CRITERIS

- Dignitat. (Tot el que es faci tindrà un nivell alt de dignitat.)
- Austeritat. (S'administraran austerament tots els bens: Aigua, fruita...)
- Aidar amb preferència als més necessitats.
- Oberts a tots i a tot.
- Treballar amb l'equip responsable.

OBJECTIUS GENERALS

- Sensibilitzar a la Part Forana de Mallorca i a les Illes germanes en lo que és i representa Lluc, com ha estat i ha de ser punt d'unió.

SEGUIR LA TRADICIO:

- Mantenir i fomentar el costum ancestral dels nostres pobles de pujar a Lluc a peu, peregrinant, pregant, complint promeses, etc...

RECOBRAR LA IDENTITAT DE POBLE:

- Aidar a recobrar la identitat de poble, de "poble itinerant", de germanor, de solidaritat, els vincles de religió, de llengua, de història, de futur, que Lluc és i simbolitza.
- Concretar i determinar els símbols de la Pujada.

Casar-se pel jutjat i casar-se per l'Església

Fins fa pocs anys en el nostre país la immensa majoria dels casaments es feien a l'Església. Avui en dia les coses han canviat notablement: hi ha parelles que es casen per l'Església, altres que es casen pel Jutjat, i altres que ni tan sols això, perquè es posen a convida i punt.

Vivim una època de canvis culturals i sociològics i sorgeix un gran pluralisme d'idees i de comportaments. No ens pot resultar estrany, per tant, que a l'hora de casar-se es donin entre els joves plantejaments molt diversos.

Avui em proposo oferir un poc de llum a les famílies tradicionalment catòliques, que sofreixen un gran disgust quan veuen que els seus fills no es volen casar per l'Església.

Si un jove i una al.lota se senten cristians, intenten viure com a tals, i habitualment es reuneixen amb altres cristians per a compartir i celebrar la seva fe, si després, a l'hora de contreure matrimoni, no es volguessin casar per l'Església podríem no en-

tendre la seva decisió i intentar convèncer-los de la seva falta de lògica.

Però si un jove i una al.lota no senten dins ells la força de la fe o la viuen molt superficialment, si no senten la necessitat de participar habitualment en l'assemblea dels cristians, llavors si podríem lamentar amb disgust la seva manca de fe i cercar la manera d'ajudar-los a descobrir-la. Però més envant, si a l'hora del casament no han descobert encara el do de la fe, ens hauríem d'alegrar de veure la seva maduresa humana per voler ésser conseqüents amb les seves idees, i els hauríem d'ajudar a no deixar-se dur per simples raons sentimentals o per pressions socials. Estic per dir que uns pares cristians que s'abessin actuar en moments com aquests amb serenitat i amb respecte, per això mateix ja estarien sembrant una llavor d'evangeli.

Es normal que els pares cristians se sentin disgustats de veure que els seus fills no comparteixen la seva fe. Però no veig els motius d'estar disgustats si a l'hora de casar-se no volen simular una fe que no tenen.

SEBASTIA SALOM

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIÓ I LA CULTURA

La classe de Religió com a Missió

Que, des del punt de vista de l'educació cristiana integral, la classe de religió té els seus límits, és prou evident. També té dificultats, i fins i tot, misèries.

Ens trobam que la petició dels pares, que els seus fills vagin a classe de religió, prové d'un pluralisme molt gros, que va des de la convicció de fe profunda fins a uns lligams prou magres. Lo mateix val del pluralisme religiós dels alumnes. Sabem que "batiat" i "catòlic per opció personal" no són termes equivalents. Hem de reconèixer que ens trobam en una situació demissió, no sols a les escoles estatals, sinó també a l'interior de l'Escola Catòlica. La major afinitat de la classe de religió amb la primera evangelització, més que amb la catequesi, ajuda a situar la classe de religió al lloc que li correspon. La classe de religió, també a l'Escola Catòlica, compleix la majoria de funcions que en altres contextes realitza l'evangelització missionera.

Malgrat les dificultats i els dubtes seriosos que suscita la classe de religió, hem de reconèixer que és el punt de trobada amb l'Església del major nombre de joves. És el lloc on se pot dur a terme un discurs religiós, i on se pot trobar un punt de col·laboració a l'hora d'evangelitzar. Una mirada realista sobre la situació religiosa actual obliga a situar la classe de religió, més a l'àrea de la missió, i menys a la de la Catequesi estrictament confessional. La validesa de la classe de religió prové de la presència de l'Església en el món i en la cultura. Postular classe de religió a les escoles suposa acceptar l'escola com a lloc de formació integral a través de l'assimilació sistemàtica i crítica de la cultura. I encara que moltes dimensions de la fe cristiana són fruit d'experiències vitals, l'aprenentatge qualificat dels aspectes doctrinals, ètics i culturals pot ésser d'una gran ajuda a moltíssims dels nostres nins i joves.

La formació religiosa implica que l'alumne, a través de l'estudi, arribi a comprendre, què és la dimensió religiosa de l'existència, quins són els punts bàsics de la doctrina cristiana, i com la fe cristiana té influència en la vida personal i en la societat.

La classe de religió no és catequesi, però pot donar un relatiu suport a la tasca missionera.

Manuel Baupé Ochagavía
Delegat Diocesà d'Ensenyament

A L E G R I A

Les alegries, com les penes, --
tendeixen a comunicar-se amb els amics --
i jo consider amics a tots els taujans;
per això vull dar-vos a conèixer un fet
que per a mi ve ésser motiu de gojosa --
satisfacció.

Pot ser que a algú no li digui res, --
però a mi en va dir molt perquè estim --
molt la juventud taujana, sobre tot els
qui he tractat com nins, i qui estima --
s'alegra del bé dels altres.

El fet és: que un vespre es va reu --
nir en el convent un grup de joves (la
majoria catequistes) i el capellà, per
celebrar una missa en el seu aire.

Preparàrem la capella i la missa co --
mençà amb unes paraules del celebrant --
que feia recordar-los que havien de do
nar gràcies a Déu per lo que havien fet
durant el curs de Catequesis; perquè en
cara que paresqués de poca importància,
era un treball noble i profitós. Feina
difícil d'ajudar als nins a conèixer --
un poc més i viure un poc millor la vi
da cristiana. I sobretot, per haver do
nat una resposta generosa a la crida --
del Senyor.

El moriu de la meua alegria, no va --
ser tant el fet reial, d'una celebra --

ció, com el veure aquelles nines ja ---
crescudes que després de les lectures i
a les pregàries, treien de dins elles --
idees i sentiments que manifestaven ---
l'acció transformadora de l'Esperit de
Déu quan se'l deixa actuar.

La Missa va prosseguir, i en el mo --
ment de la pau, el crup posà en evidèn --
cia, que reforçava els lligams de l'amis
tat i unió entre ells. I en la comunió,
reverent i serena, i seriosa del Cos i
Sang de Drist, feia lo mateix amb el --
Senyor.

Acabà la Missa havien passat dues ho --
res i un quart, i ningú donà cap senyal
de que allà s'allargàs massa.

Jo passava gust de sentir-les, i he --
pensat que els lectors de la revista. --
com a bons taujans, també en passaran --
de saber-hor.

Després celebrarem aquesta alegria --
amb un senzill refresc i rialles...

Que Déu mos ajudi a tots a trobar --
l'alegria allà on és.

¿Què voleu que vos diga, i de què --
voleu que s'alegri una monja!?

Sor Maria Magdalena Crespi

"Plomes Amigues" per a "Premsa Forana"

Manacor, 10 de Març de 1987

SA CALOBRA, UNA BETLEM MARINERA

Ramón Costa i Dot

A Sa Calobra hi naixé un minyonet! Felicitats, per l'avinentesa del succeït, a sa mare L'Anna Morell, maca, jove i felanitxera. Enhorabona per l'infantó que ha portat al món i pel lloc escollit per a la parturició.

És un vertader present l'haver nascut a la vora del pèleg, a prop on les aigües dolces del Parells nodreixen les salades de la mar.

Els cops que hi só anat a passetjar, trepitjant macs i macolins d'un jaç sempre mullat, a tothora ho he fet amb el pensament posat a sentir el crit d'una bèstia, amagada entre les penyes. Sentir-lo, retrunyit per les estretes parets que tanquen l'amplària d'un torrent esverat i joguiner, amb jocs de riu cabalós.

Mai no havia pensat que un dia el pogués atendre, a aquella bella llar de la Natura, el crit d'alegrança d'una mare i les primeres ploralles d'un minyó. Però, ja ho véieu amics! Sa Calobra, la benvolguda dels pintors, la "nena maca" dels poetes, el lloc de trobada de les aigües blaves i de les cristallades de la pluja, la platja feta la mescla de sorres i rocs! Sa Calobra, la vella mallorquina, la bella Tramuntana! Aquella serpent amiga, regna de corbes i de pins! Sa Calobra, lectors meus, ha volgut esser el primer bressol d'un infant, eixit de l'embolcall de la seva mare.

Diu el setmanari "SOLLER", que m'ha asseebentat la notícia, (Bonica notícia, visca Déu) que en feia vuitanta d'anys, que no hi naixia una criatura a la vora de la sirena de Sa Calobra. Temps perdut i malguanyat, i doncs! No tothom pot tenir la sort de posseir, punyit a llurs papers d'identitat, parlant de l'indret de naixement, el nom d'un espai tan formós, triat d'entre els més bonics d'aquesta illa.

Anna, mare: Quan aquest petarrel sia més gran, cal explicar-li bé de la benaurança que tingué, donant-te per això les gràcies més fermes, pel paratge de la seva trobada amb aquest món, no tant dolent com en volem dir.

Cal que sàpiga, el nin, que foren testimonis de sa nativitat els viaranyes que acaronen Cala Tuent i les muntanyes que empresonen les aigües de Cuber i el Gorg Blau. Que tingui, també, coneixement de que quins el veren els primers, després dels ulls contents de l'Anna, sa mare, foren les aigües salades d'una cala, batiada amb d'altres que porten la dolçor de les muntanyes d'Escorca, del Tomir, Massanella, Puig Major i sèt més. Cal assabentar-lo, Anna, que Déu es delectà, des de les serenors tancades d'un Monestir no massa llunyà, quan sabé dels braços marinencs que l'agafaren els primers.

Ja és tenir-ne, de sort, la sort del mallorquinet arribat a Sa Calobra! Tot ser ningú no se n'ha donat bon compte, per la poca difusió que ha tingut la nova. Cal, de veritat, a aquest món embullat, callar més sovint i escoltar un xic més. N'oïriem, de coses galdoses! Com aquesta, que jo he oït, llegint-la al setmanari "SOLLER", rebent la notícia d'un naixement, el dia cinc de març. Sabent d'una naixença gens rutinària i si de força complaença.

Sa Calobra té un germant! Un minyonet a la seva vora, vestit amb uns bolquims fets d'agulles toves de pi i engrunes d'algues.

Compliments, i doncs! A l'Anna, sa Mare. I, també, sense fer oblit de son pare, a una cala que encara fa bavalles, d'aigües dolces i salades i, adhuc, de joia! Segur que si Sa Calobra parlàs sentiríem, des del dia cinc de Març, com l'aurora de la matinada fa un recull de remors d'unes paraules, sortides d'on hi naix i mor aquella platja: "Gràcies, gràcies, gràcies..." Les mateixes que don jo, des de Manacor, sospitant del pessigolleig del somriure d'aquella cala.

Gràcies, i doncs, al minyó, a llurs pares i, també, a Sa Calobra.

Vd. pàg. 6.

PERLAS Y CUEVAS - SABADO 12 DE SEPTIEMBRE DE 1987 - PAG. 25

EL DOMINGO 6, MURIO RAMON COSTA DOT

El domingo, 6, murió en Manacor Ramón Costa Dot al vencerle definitivamente una cruel enfermedad que hacía tres meses se le había detectado. Entrañable colega del semanario «Manacor», Ramón nos deja un muy agradable recuerdo que nos va a perdurar mientras vivamos. Descanse en paz.

"ES TREMPÓ II" 1.987

"ES TREMPÓ" de 1986, i "ES TREMPÓ II" de 1987, son ACTIVITATS MUSICALS PROU CONEGUDES DE TOTS QUE UN GRUP D'ATLOTES, QUASI NINES, HAN DUIT A TERME AQUESTS DOS ANYS. DUES ATLOTES MÉS GRANS TAMBÉ-LES HAN DONAT UNA MA. - Però, VIST DES DE DEFORA Na MARGA BOVER, I LES COSINES LOURDES I ANGELA BASCUÑANA, son LES MAQUINES. JA -- QUE ERA UNA FESTA INFANTIL MOLT CONCORREGUDA, MOLTA DE GENT PRE---SENCIA ELS ESPECTACLES QUE, TENGUEREN UN ÈXIT INDISCUTIBLE, I ÉSPER AIXÒ QUE HEM VOLGUT DEIXAR CONSTÀNCIA ESCRITA D'AQUEST ÈXIT--D'INTERPRETACIÓ.

¿QUAN COMÇAREU A PREPARAR SA FESTA?

Un mes abans

¿QUANTS EREU ENTRE TOTS?

Erem trenta cinc.

¿QUANTES D'HORES DE FEINA HI DEDICAVEU CADA DIA?

Cada dia, 3 hores el mati i 2 l'horabaixa: cinc més o manco.

DE QUI ERA LA COREOGRAFIA DEL BALLET DEL COMENÇAMENT?

Era una aportació un poc perhom.

I QUI PAGA ELS GASTOS DE TOT AIXÒ?

Noltros; dels dobbers de l'any passat.

L'ANY PASSAT ES TOTNÀ REPETIR "ES TREMPÓ", I ENGUANY?

No se sab.

QUI VA TENIR S'IDEA DES PRIMER TREMPÓ?

S'idea des primer trempó va ser de Na Marga i de N'Àngela.

JA QUE ENTRAVEU EN EL PROGRAMA DE FESTES, VOS AJUDAREN ELS "FESTEROS"?

No gaire.

QUANTA DE GENT VENGUÉ A VEURE VOS?

Hi havia més de 1000 persones.

QUINA CANÇÓ VOS QUEDÀ MÉS BÉ?

Totes mos anaren bé

IDÒ QUINA VA SER LA MÉS FLUIXA?

Sa primera, es ballet.

QUANTES CANÇONS CANTAREU?

Eren vint i dues.

QUIN TEMPS DURÀ SA FUNCIO?

Unes dues hores i mitja.

NO HEU PET CAP SOPAR PER CELERBRAR-HO?

No han bastat els dobbers.

L'ANY QUE VÉ, ES "TREMPÓ III"?

Sí, però a Santa Eugènia mos ho---pensarem.

CÒM ÉS AIXÒ?

¿ ?

NO ENTRAVEU DINS EL PROGRAMA DE FESTES?

Nos pareix que no.

¿I SA RIFA QUE ES VA FER DURANT SA FUNCIO NO VOS VA TREURE DOBBERS?

No perquè els festeros la feren pel seu compte.

¿I ELS VOSTROS GASTOS?

Les pagarem dels dobbers de l'any - passat; aiximateix passarem un capell, però varem fer poc naturament se pot dir que no mos ha quedat res. ATRE TEMA: NO SON MASSA PETITS ELS ACTORS?

No, hi ha de tot, de 6 fins a 17 - anys, i està bé.

ERA VOSTRO S'EQUIP DE MÚSICA?

No.

COM AIXÍ?

Els duros no mos hi arriben.

I SI VOS NE REGALAVEN UN?

Estaríem molt contents.

nadal trias

ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA
DE MALLORCA

EL NOSTRE CAMPANAR

SANTA EUGÈNIA GOVERN BALEAR

Conselleria d'Educació i Cultura

Si les tres campanes del nostre campanar foren contruïdes expressament per a la nostra església, la seva antiguetat 1773 (3^a), 1857 (2^a), i 1876 (2^a), és l'ordre lògic en que una església de poble petit les sol tenir. Es comença per una campana petita, just que basti, i aquesta seria l'actual 3^a. Al cap de 80 anys es fa amb les llimosnes dels feels una campana major (l'actual 1^a) i al cap de 19 anys mes, es completa l'arpegi armònic - amb l'actual 2^a, que canten tres notes seguides, amb un armònic ascendent i començat per un LA 220 Hz a la campana major.-

El Campanar, des de Sa Costa

Les tres campanes tenen sendes inscripcions i dibuixos: La Campana major o primera, ocupa el lloc dret del campanar, o sia, la part més llunyada de l'església. Mideix uns 80 cms. de diàmetre exterior, i pesa uns 300 kgs. Abaixa, i tot al voltant té una cenefa de vegetació artística i a la part superior una altra cenefa -- composta per la tradicionala moltes campanes: REGINA SINE LABE ORIGINALI CONCEPTA, ORA PRO NOBIS. EX ELEMOSINIS PIORUM VIL-- LAE STA. EUGENIE. Així que aquesta campana fou feta aposta per el nostre poble -

tal com diu la inscripció. ISIDORUS PALLES ME FECIT. BARNE 1857, diu a darrera, junt a un dibuix molt difícil de interpretar. Al davant hi ha una custòdia amb els seis raigs. A cada costat hi ha un dibuix rectangular de 10 cms d'ample per 14 d'alt que pareix representar a Santa Eugènia, es veu per una pauma a la mà, però com que no devia semblar clar, hi afegiren al seu costat una torre, aferrada just a la dreta del dibuix de l'esquerra.

El mes característic de la campana segona (és la mes nova) (un poc més de 180 a és l'escut i inscripció que du al davant: Formant corona a l'escut hi ha la paraula BARCELONA, i en una orla inferior tot seguit FABRICA DE BUENAVENTURA PALLES I ARMENGOL, i just al daval separat un poc -- per l'escut 18 76. L'escut del fabricant és el mateix de la ciutat comtal; no en sabem el motiu.

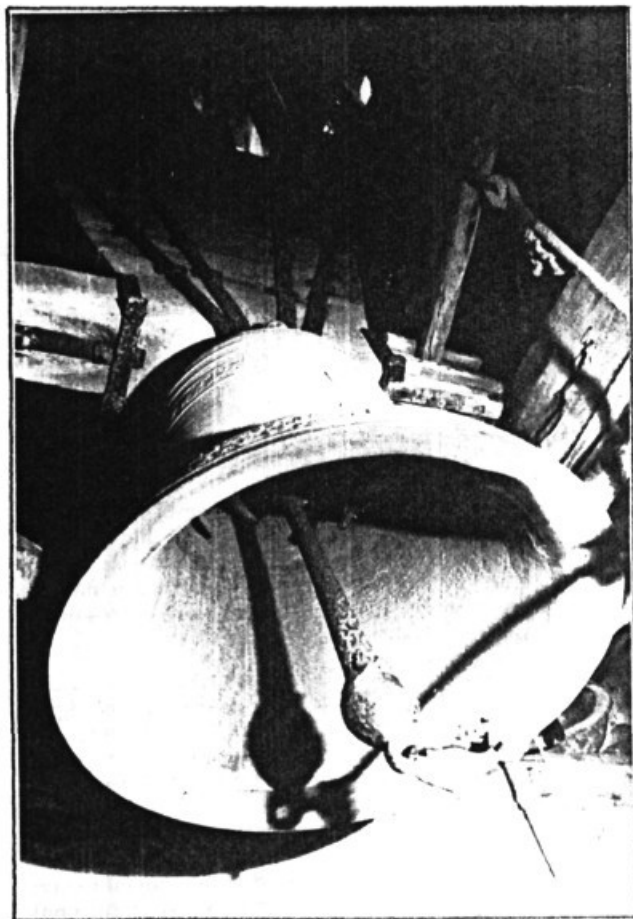
Aquesta campana té uns 56 cms de diàmetre, i pesa uns 180 kgs (és l'única campana que es toca ventatnt de d'abaix).

La campana petita o tercera (1^a en antiguetat) pot haver tengut algun nom popular. En castellà a la campana petita d'un campanar li diuen un "campano", i no hagués estat res estrany que li haguessin dit "es campanó", però aquesta història -- serà la del pròxim reball. Aquesta campana du escrita una cenefa superior de lletres de motlo que diu AVE MARIA GRATIA -- PLENA DOMINUS TECUM (amb unes lletres de fa més de 200 anys), i al davant dela campana diu: JCANNES CARDELL. ANNO 1773, auctor i data de fabricació.

Les tres campanes estan en ús per a les diferents celebracions. L'únic element -

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVERGACIÓ I LA CULTURA

Campana major.

fora d'ús son les matraques, de les que - parlarem a l'altre capítol. (des d'aquí de manar a tots els que alguna cosa saben -- dels noms i formes de tocar antigament, ens ho vulgui dir).

L'actual programa de toc de campanes el podem resumir a vuit diferents o un poc diferenciats:

A) Tocar a Missa els dies feiners: Un quart d'hora abans de la Missa es toca des d'abaix 40 o 50 bataiades seguides, però no ràpides amb la campana major.

El rellotge de l'Església també usa aquesta campana per senyalar les hores (que repeteix) i les mitges hores).

B) Tocar Missa de Diumenge: Mitja hora abans de la Missa es toquen 80 campanades (semblant als dies feiners) amb la campana major; 10 minuts abans es toquen la 1^a i 2ª així: La 2ª ventat tocada des d'abaix, i a cada 4 mitjes voltes de la 2^a, es toquen dues bataiades de la grossa, i per acabar tres bataiades.

C) Tocar Missa els dies de Festa: Mitja hora abans es puja al campanar, i es toca un "trec" ventant amb la campana major. Llavors es passa a repicar. 10 minuts abans de la missa es toca una altre "trec" amb les campanes 1^a i 2^a (i 3^a si hi ha persopnal), ventant juntes.

D) Repicar de Festa: a més del moment-dit abans en la Missa de Festa, es repica per la venguda dels Reis, en posar la bandera de la festa, en sortir i entrar les processons de Pasqua i del Corpus, al Glòria del Nadal i de la Vetla Pascual.

Es toquen bateiades alternades així: Comença la 1^a = 1 bateiada, respón la 2^a = 1 bateiada, respón la 3^a = 1 bateiada. Es repeteix aquest ordre, -- augmentant la velocitat, fins que totes -- toquen a un manteix temps, i des cap d' -- uns dos minuts, la campana grossa pega una bateiada forta, com a senyal per acabar. Aquest conjunt es repeteix tres vegades.

Tocar de Mort: Per anunciar la mort -- d'una persona (tots iguals grans i petits) A les 12 del migdia es toquen ventat la 1^a i 2^a campanes juntes durant 10 minuts, en un sol trec.

Tocar Missa de difunts: Mitja hora abans es toca un trec ventant amb la campana grossa, i 10 minuts abans, la 1^a i la 2^a venten un altre trec.

Tocar el Dia de Difunts: el dia de Tots Sants, després de la Missa del vespre i durant una hora, es toquen diversos trecs -- llargs, amb les dues primeres campanes ventant. (aquest dia s'escolana fa bunyols -- pels escolanets).

Detall frontal campana major

que no tot que la PART FORANA —que aquí té premsa pròpia— assolís aldar i fesomies fou l'especerós creixement de la ciutat, sobre tot si a la ciutat hi havia la cori del rei o els organismes administratius. Començà amb el moviment de les COMUNES i més tard s'estengué fora de les ciutats, dins la ruralia. Això era a l'Edat Mitjana. Els nostres padris ja s'en rascaven la nafra.

Són anat a guaitar dins aquell BESTIARI, una de les millors peces de tota la prosa catalana medieval, que és el LLIBRE DE LES BESTIES —redactat a l'hivern de 1285— de mestre Ramón Llull, i en duc un parell de mostres de pinyol vermell.

Com que les teulades eren de vidre —com encara ara— i el qui parlava massa clar s'hi jugava la pell de cada dia, Ramón es val d'un recurs invulnerable, el mateix que un altre il·lustrat mallorquí, Anselm Turmeda, emprà en la DISPUTA DE L'ASE: Els animals. Uns animalets que parlen clar i català, tot dret, ja que no tenen pèls a la llengua, ni qui els ho talli per haver xerrat massa: Un dia «el rei envià uns missatgers al rei dels homes». «Aquest rei a qui vosaltres sots framesos, és hom qui es confia massa en son consell e ha avol consell e malvat, e de vils hòmens; E CASCU DE SON CONSELL CUIDA MILLS ESSER REI QUE'L REI MATEIX, E ENSEMS GASTEN SON REGNE».

Això es diu tirar a ferir: Ramón, que coneix de prim compte tots els racons de la cort, assenyala tot dret amb el dit i retrata els grans culpables amb els trets inconfusibles del pica-soques: Els consellers intrigants, cobdiciosos, venals, mancats d'acrúpols, enfiladissos.

I ací compareixen els representants de les COMUNES (i de les que seran més tard les parts marginals i foranes); el seu enfront, el rei, els consellers i els administratius formant ben prest un cos tancat i tot esmàs: «Quatre ciutats trameteren vuit prechòmes al rei, al qual feien clams DELS OFICIALS, QUE TENIA EN AQUELLES CIUTATS, LOS QUALS

La Part Forana: Un mal que ve d'enrera

EREN HOMES MALS I PECADORS, E DESTROIEN TOTA SA TERRA (això era exactament el que aconseguia la cobdícia rampant d'aquells oficials). Los prohòmes pregaron lo rei per tota la universitat (UNIVERSITAT està ací en el seu sentit original encara, equivalent a CONFEDERACIO) de les ciutats que els donàs bons oficials».

Una vegada més el rei, que feia orelles de mercader, els va remetre al seu Consell: «E lo rei tramès-los a son Consell, e dix que son Consell proveiria a lurs demandes». El sistema burocràtic que s'espolsa les mosques i no funciona mai: «Com los vuit hòmes foren denant lo consell del rei e hagren mostrada lur raó, LO CONSELL DEL REI LOS REPRES FORTMENT, CAR EN AQUELL CONSELL HAVIEN AMICS LOS OFICIALS DE LES QUATRE CIUTATS, QUI AMB LUR CONSELL FEIEN LO MAL QUE FEIEN, E QUI DELS DINERS QUE MALAMENT GUANYAVEN LOS FEIEN PART. Aquells vuit prohòmes se'n tornaren sens que amb lo rei no acabassen».

En Consell idò donà la raó als oficials i una bona malmenada als prohòmes, que se'n tornaren acadusats i amb les mans buides cap a casa tirant llamps i pestes contra el rei. Hom creuria sentir encara aquell xerrim ofegat dels missatgers anutjats retornants a casa, tot fellons, daixo-daixo, amb les mans buides i el mal gust a la boca.

El rei, mentrestant, feia despeses per a reunir les corts, que no aclarien res, i, per a pagar la fam dels seus consellers, que no feien més que embullar la troca, no li quedava més remei que manllevar als jueus. De manera que el pobre rei NO HAVIA TESAUR, E TOTA SA TERRA EMPOBRIA PER LA GRAN MESSIO QUE FEIA.

I Ramón sap massa bé que els mals consellers con-

tinuaran a viure dels mals consells que donaran al rei i dels entrebancs que posaran a les seves intencions condreies i dels embulls que faran per a llevarse de davant tots els qui els facin nosa.

Amb una intenció ben evident, i vàlida fins al dia d'avui, mestre Ramón posa al cap de les representacions foranes uns prohòmes plens d'honradesa, respectuosos del poder del rei i sense gens ni una mica de por sempre que es tracta de denunciar els abusos dels funcionaris. Tret dels animals, són aquests els únics humans que es mouen per les pàgines d'aquest capítol plens de transparència i de dignitat.

A més del flagell de les INFLUENCIES hi havia ja aleshores el turment de qualsevol visitant de la cort o de l'oficina: L'antesala. El senyor rei es deixava veure quan ell ho trobava, i ben sovint passaven dies i dies abans de que ho trobàs: «Molts dies estegren los missatgers en aquella ciutat, abans que poguessen parlar amb lo rei, car aquell rei havia en costuma que no's deixava ver més que a tard, e per significança de noblesa tenia's car. Un dia s'esdevenc que els missatgers hagren estat tot aquell dia a la porta del rei, que no pogren parlar amb lo rei. Aquells dos missatgers foren molt desparats del rei, e foren ujats d'estar a en sa cort». Clar que hi havia un sistema infal·lible per a obtenir una audiència. El mateix d'ara. I Llull la sabia de cor: «Los missatgers foren venguts al palau del rei, e no pogren entrar per parlar amb lo rei, TRO QUE HAGREN LOGATS LOS PORTEKS». Això de llogar —o subornar— porters és un mal que ve de vell. I dona bons resultats. Ja ho veia.

¿I no hi hauria a ciutat una oficina sense porters a quie hom haja de donar diners, ni consellers qui per diners no facin malvestat ni engany?

¿I no hi hauria un bon go-

vernant que no fos HOM DE LAUSANGERIES (de lligoteries), ni fes veguers, jutges, batles o procuradors que SIEN ORGULLOSOS, VANAGLORIOSOS, AVARS, LUXURIOSOS O INJURIOSOS?

¿I no hi haurà un senyor ben enfilat o situat, a qui hom pugui parlar sense fer con, i dir-li sese necessitats sense haver de llegir un paper, o fer-li avinent les queixes i agravis sense que s'enfotimi o s'enfabioli?

Es mal de creure. I encara avui sembla que hom deurà recórrer als animals, que no tenen res a temer, per a fer arribar a dalt de tot els mal-de-ventres que li escriuen l'ànima.

De la curta estada a ciutat els animals, just igual que aquells prohòmes, tornaran a la seva pleta zoològica i forana tots con baixa amb unes conviccions ben poc optimistes sobre el capteniment dels humans. El leopard deia «que ell amava més ésser bèstia irracional, jatsia que no fos res aprés sa mort, que si era rei dels hòmens».

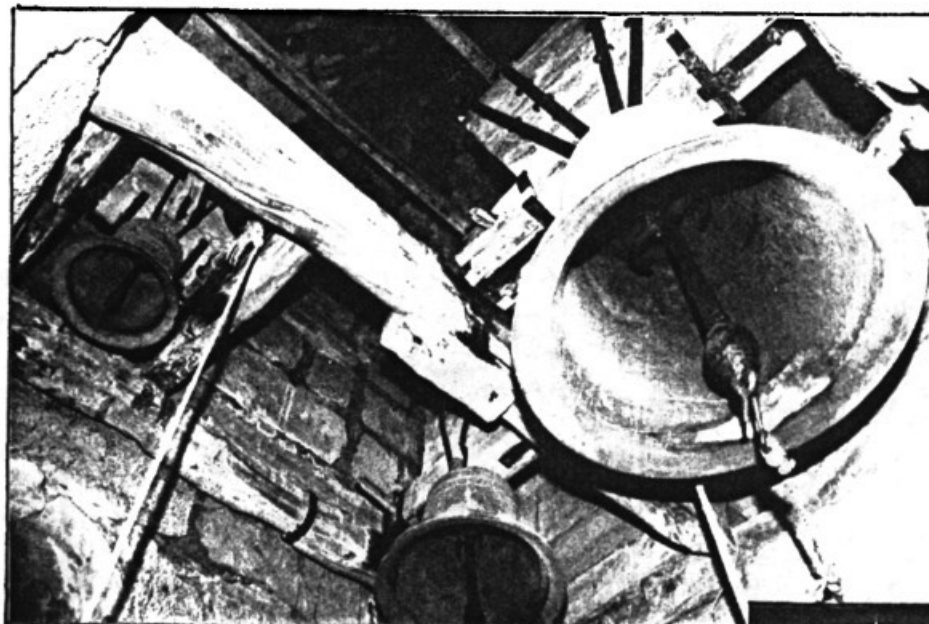
L'argument del LLIBRE DE LES BESTIES és contundent. I actual. I ha trobat un excel·lent recurs en fer dir als animals tan clar i català certes coses que ningú, situat en el capcaracull, hauria mai suportat que hom li fes avinent.

Es ben clar que la gent pervinguda i enfilada ha deixat de ser de la PART FORANA.

ANTONIO OLIVER
(Col·laboració especial per a la Premsa Forana de Mallorca)

vé la de càr. 15

Vista
conjunt
de
les
tres
campanes

K) Tocar de Foc: és avís d'un incendi o de sastre, i es demana ajuda al poble. Normalment de dalt del campanar, es toquen unes bataiades espeses (indicant pressa) - amb la campana major, uns 2 o 3 minuts, -- que poden anar repetint-se segons l'urgència del foc, i segons la necessitat de reunir més gent. Quan es fa així, l'amo de la casa o finca, en acabar el foc dona les gràcies per haver apagat el foc, i -- senyala un dia per fer un dinar o sopar -- d'agraïment.

En el pròxim capítol anotarem les tocadres antigues que ara no es toquen, com pu guin ser "El combregar dels malalts", "les Avenaries", "la queda", etc, així com els noms de les tocadres; per cert:

¿quins són els noms de les nostres campanes?

Nadal Trias Orell

Detall
frontal
campana 2a
Escut de
Barcelona
i del
constructor

Conjunt del temple amb el campanar.

SANTA EUGÈNIA

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVERGACIÓ I LA CULTURA

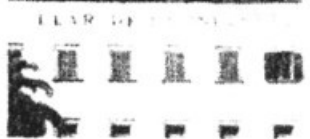

ACCIÓ SOCIAL

A través de l'àrea d'acció social, el Consell de Mallorca

compleix una tasca assistencial bàsica mitjançant el conjunt de centres que són propietat seva,

i amb ajudes a totes les entitats amb fins socials a Mallorca.

L'Hospital General, l'Hospital Psiquiàtric, la Llar de la Infància, la Llar de la Joventut, la Llar dels Ancians i el Patronat Verge de la Salut,

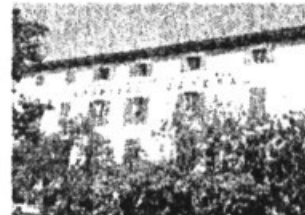
són els Centres que el Consell Insular té al seu càrrec.

Però l'activitat social del Consell de Mallorca no s'acaba aquí. Es concedeixen ajudes a nombroses entitats de l'illa, amb importants subvencions.

S'organitzen conferències i campanyes de divulgació sanitària. Se celebren cursos de Prevenció antidroga i antialcohòlica a nivell escolar. Es potencia l'organització de congressos i simposis mèdics

i es publiquen manuals tècnics sobre temes sanitaris.

Aquestes són les tasques de moltes de persones que treballen intensament en el Consell Insular, i obtenen bons resultats per a Mallorca.

BON CONSELL, BONS RESULTATS.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIÓ I LA CULTURA

Consells per a pares que vulguin col·laborar.

Mari Carmen Bazán

Voldria amb aquest article fer una petita aportació i donar l'enhorabona per la feina feta a la comissió d'aquesta revista. (es refereix a la revista "FENT CARRERANY" de Mª de la Salut.)

Com dic al títol voldria reproduir aquí uns petits suggeriments per als pares, que se varen publicar al diari de Mallorca -- els dies 18 de Gener i Febrer. Tal vegada no les diguin res de nou, o tal vegada en podran extraure qualche cosa nova.

Si exceptuam les hores de son, durant el curs escolar els nins passen a casa un temps aproximadament igual al que estan a l'escola. La majoria de pares s'hauran -- preocupat més d'una vegada com omplir aquestes hores diàries i com han d'actuar amb el seu fill; i si encara no ho han -- pensat ja va sent hora que ho facin. Aquests consells que ajudin a qualcú a convertir la família en un lloc de convivència únic, on l'ambient hauria de facilitar el desenvolupament equilibrat de cada nin.

1-) En primer lloc; ATENCIO A LA SALUT del seu infant; veure, escoltar i trobar-se bé són tres coses indispensables per aprendre.

2-) Donar confiança, xerrar senzillament: DIALOGAR.

3-) Dialogar suposa ESCOLTAR.

4-) ANIMAR el nin, celebrant el seu -- èxit.

5-) Tengui tota la PACIENCIA del món -- amb el seu fill.

6-) Eviti fer COMPARACIONS.

7-) Faci que la casa FOMENTI ELS HABITS DE TREBALL.

8-) Organitzi la casa de tal forma que sigui possible establir un HORARI REGULAR DE FEINA.

9-) Dedicui una atenció meticulosa al DESCANS i animi cada matí aquest petit estudiant que cumplesqui amb una de les seves obligacions principals: anar al col·legi.

10-) "ESTAR AL LORO", seguir la pista -- del seu fill; sabre el que va fent a l'escola cada dia. No sigui excessivament pesat, però tampoc no se'n obliidi i després vulgui arreglar-ho tot quan ja no hi ha renei.

Amb molta de freqüència els pares cerquen l'excusa de 2ja ens cridarà el professor, si va malament...", però la realitat és que llevonses pot esser ja molt tard. Agafar les coses al començament és molt important perquè puguin tenir solució, i per això hem d'estar alerta als canvis de comportament, d'humor, o de ritme de treball. Mantengui la iniciativa, no esperique el cridin. Pot col·laborar amb el professor a ajudar al seu fill si, aquell coneix lo que passa a caseva.

Però la cosa més important és la comunicació amb el propi nin, el fer que se'n doni comte suaument, però de forma contínua, que estam interessats que aprengui i vagi bé a l'escola, sense apressurar-lo.

11-) XERRAR DE TU A TU. Trobi cada dia qualche moment per xerrar tranquilament -- amb ell, no per exigir o espiar, sino simplement per xerrar i compartir tant les preocupacions com les il·lusions i projectes. Tal vegada a l'hora de sopar sigui bona, sempre que es pugui fer poc a poc; qualche moment el cap de setmana o els viatges en cotxe, també poden servir. Qualsevol tema és bo per xerrar, encara que hi hagi diversitat d'opinions i qualche discussió. El que és necessari és que el nin senti que les seves opinions mereixen consideració i respecte, que agafi confiança amb sí mateix i amb la seva capacitat de pensar, raonar i jutjar. No ridiculitzi les seves ocurrencies. Si cada dia vos està, imprudentment, minvant l'autocconfiança del seu fill amb els crits, insults o renaydes innecessàries perquè alguna cosa li ha sortit malament, no pot esperar després que ell confii en sí mateix i en la seva capacitat d'aprendre. Si diu al seu fill "beneït" deu pics cada dia, potser que ho sigui després de venitat, però no esperi d'ell moltes de coses ni els es

tudis ni dis la vida. Hi ha molta de gent que creu que humiliar els nins pot despertar el seu amor propi motivant-lo pel treball, però només funciona quan una persona té molta seguretat en sí mateixa.

12-) ALERTA AMB LA TELE. El major enemic de la comunicació familiar pot ésser la = tele. No es deixi guanyar la partida, però pensi que també és veritat que els = nins aprenen moltes coses amb ella: coses bones i també dolentes. El problema està en l'elecció dels programes i que la tele no sigui un "aparcament" dels nins perquè no facin nosa. El millor seria veure la = tele amb ells per poder comentar, observar les reaccions, aclarir dubtes, etc... Llavores no seria tan important que el = contingut del programa fos bo o dolent i qualsevol inconveniència tendria fàcil solució. De totes formes el control de la = TV és necessari perquè no es converteixi en una droga. Practicar un adequat exercici de triar és molt sà perquè els nins = aprenguin a percebre que en la vida és necessari deixar moltes coses de banda.

13-) CONTACTE AMB LA VIDA. Oferir, = quan pugui, oportunitats al seu fill de = conèixer coses noves. Dugui el seu fill = als llocs on pugui, veure, observar, tocar totes les coses per ell mateix. La natura, el camp, la muntanya, o la platja = ofereixen múltiples oportunitats de descobrir la ciència. El nin que troba als llibres informació sobre el que ha observat a la realitat està preparat per aprendre millor.

14-) LLEGIR, LLEGIR I LLEGIR. Quan els nins són petits és important llegir per a ells i amb ells. Així el nin aprendrà a = estimar els llibres perquè amb ells s'ho passa bé. És convenient deixar que s'integrin en la lectura, que interrompin, demanin i obliguin a tornar enrera. Tot això demostra que la seva intel·ligència està funcionant.

Quan el nin comença a llegir s'ha d'estar sempre disposat a donar-li una mà; la síl·laba que li costa, la paraula que no sap...

Els nins aprenen més per imitació que per ordres o manaments.

L'han de veure a vostè interessat també en aprendre, en llegir. A casa ha de = veure molts de llibres i llibres que s'emprin, que no siguin només part de la decoració, així com també revistes, diaris... Que tothom estigui pendent de la informació i que es senti que la lectura és una cosa amena i divertida que serveixi per = entretenir i omplir hores d'esplai que se rien molt avorrides sense ella.

Regali llibres al seu fill perquè els sentin com una cosa seva i així els estimin molt més. Faciliti bons llocs per = col·locar-los, prestatges a la seva habitació. El dugui a la biblioteca perquè pugui cercar llibres, elegir-los, observar-los, comparar-los, manipular-los...

Revista "FENT CARRERANY" de Maria de la salut.

C.E.E./Comunitat Econòmica Europea.
C.O.P.A./Comité d'Organitzacions Professionals Agràries.
C.O.G.E.C.A./Comité General de la Cooperació Agrària.
O.C.M./Organització Comú de Mercats.
P.A.C./Política Agrària Comunitària.
F.E.O.G.A./Fons Europeu d'Orientació i Garantia Agrícola.
F.E.D.E.R./Fons Europeu de Desenvolupament Regional.
F.S.E./Fons Social Europeu.
O.C.D.E./Organització per la Cooperació i Desenvolupament Econòmic.
I.P.C./Index de Preu al Consum.
U.T.H./Unitat de treball per Home.
E.F.A./Explotació Familiar Agrària.
P.P.A./Pesta Porcina Africana.
S.A.T./Societat Agrària de Transformació.
A.P.A./Agrupació de Productors Agraris.
O.P.A./Organització Professional Agrària.
C.I.L.E./Comité Interprofessional Lleter Espanyol.
C.A./Comunitat Autònoma.
C.I.M./Consell Insular de Mallorca.
C.C.A.A./«Cámaras Agrarias».
C.O.N.C.A./«Confederación Nacional de Cámaras Agrarias».
S.E.A./Servei d'Extensió Agrària.
M.A.P.A./Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.
D.T.M.A.P.A./Direcció Territorial del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.
F.O.R.P.A./Fons d'Orientació i Regulació de Preus Agraris.
S.E.N.P.A./Servei Nacional de Productes Agraris.
S.E.R.I.D.A./Servei per la Reforma i Desenvolupament Agrari.
S.E.CO.NA./Servei per la Conservació de la Natura.
I.R.A./Institut de Relacions Agràries.
C.O.A.G./«Coordinadora de Organizaciones de Agricultores y Ganaderos».
I.V.A./Impost damunt el Valor Afegit.
E.C.U./Unitat Monetària de la Comunitat Europea. 1 Ecu: 147 ptes. aprox.-

FIRA DEL LLIBRE

A finals
d'octubre
a la Llotja
I SETMANA LLIBRE EN CATALA
organitzada per
Gremi de
Llibreter, de
Balears,
amb el suport de
IFEBAL.

"Els escrits d'aquesta
revista sols expressen
l'opinió dels seus autors"

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIÓ I LA CULTURA

Plomes amigues

DOS ANIVERSARIS CORALS QUE NO HEM D'OBLIDAR

per Tomeu Barceló

El mes de maig passat varen tenir lloc dos esdeveniments d'importància pel món coral de Mallorca. Un va ésser el Xè aniversari de les Trobades de Corals Infantils i l'altre els deu primers anys de la Coral Universitària.

En la meua opinió aquestes commemoracions són rellevants almanco per dues raons. Per una part perquè són exponent que el treball, quan es fa de gust, amb constància i ben orientat cap als principis que el guien, permet consolidar a poc a poc l'experiència que es posa en marxa i facilita superar les dificultats pròpies a tota activitat nova que creix i funciona. En segon lloc, perquè tant les corals infantils com la Universitària han tengut i tenen una projecció musical, pedagògica i humana que s'extén més enllà de les seves respectives formacions actuals.

Efectivament, deu anys de cant coral infantil han aprofitat al món de la música una gran quantitat d'infants de pràcticament tota l'illa. Així mateix, han fet que un nombre considerable de mestres i/o músics hagin coordinat idees i esforços per tal de millorar progressivament la qualitat musical de les seves corals.

Pel que fa a la Coral Universitària, és palesa la seva opció a favor de la promoció de la música coral de les Illes, procurant amb qualitat i feina ben feta, difondre a tots els indrets de la nostra comunitat els resultats de les recerques musicals que va realitzant. A més, des de la mateixa coral o la gent que més directament s'hi ha vinculat, han sorgit multitud d'iniciatives de dinamització musical com són els cursos de Pedagogia Musical, la formació de nombroses corals d'infants i, fins i tot, grups instrumentals, sense parlar de la tasca d'educació musical dels cantaires mateixos.

Però deu anys de feina continuada no són, lògicament, deu anys sense problemes, sense períodes crítics, sense agudització de les contradiccions que van generant-se. De tot això també n'hi ha hagut a les corals infantils i a la Universitària, i a vegades han donat peu a situacions conflictives insolubles però no tan greus que fessin embarrancar els projectes originals. De fet, si alguna cosa bona tenen els períodes crítics és precisament que si s'afronten amb maduresa i claretat i no amb temor o impotència, poden reconvertir-se en

propostes positives.

Dins l'àmbit illenc, de vegades hem tengut massa facilitat per etiquetar o fer bàndols entre la gent que es dedica a la "muguda" musical, com si les iniciatives o responsabilitats en aquest camp fossin objectiu a aconseguir en propietat. La riquesa musical d'un poble és cert que no es valora sols per la quantitat sinó també per la qualitat de les distintes activitats que s'organitzen. Però no és menys cert que la democratització musical va íntimament lligada a la promoció personal i col·lectiva d'idees per fer música. Per tant, pens que sempre que existeixi un mínim de respecte cap a la feina musical de l'altra gent (oblidant intrigues i maniobres més o menys tèrboles), a més d'una ferma determinació d'iniciar un camí nou per aprofundir la nostra riquesa musical, són legítimes totes les alternatives noves. A partir d'aquí, serà el temps, el públic i, per què no dir-ho, el suport econòmic a l'abast els que consolidaran o no l'oferta musical que neix.

En aquest sentit, caldria dedicar molta atenció a les agrupacions corals, siguin infantils, de joves o d'adults dels nostres pobles, pensar en la reconversió dels cors d'església, fomentar les escoles municipals de música, incidir fort i bé en l'educació musical als centres escolars i en definitiva, elaborar una planificació seriosa, pensada i prou coordinada per a promoció sistemàtica el cant coral a tot arreu. Actualment són 29 les corals registrades a la Federació de Corals de Mallorca i 14 foren els cors infantils que participaren a la Trobada d'enguany. És segur que caldria que n'hi hagués més, però no hem d'oblidar que el creixement numèric a més d'implicar l'agrupament de persones, la convergència bàsica de criteris i la fermesa en les conviccions, també necessita una política musical no improvisada o oportunista.

Sincerament, a vegades tot això pot semblar sinó impossible si extraordinàriament difícil d'aconseguir. Tammateix l'experiència de les corals infantils i de la Coral Universitària no fa sinó demostrar als incrèduls i pusil·lànimes que, malgrat les dificultats, és possible que la gent gran i la gent menuda del nostre poble pugui gaudir i emocionar-se utilitzant l'instrument musical més bell i que es té més a l'abast: la veu.

Quan les dones canvien de ritme

Dr. Bartomeu Beltran, D.M.

El terme «menopausa» es refereix a la data concreta de l'última menstruació. En canvi, la paraula «climateri» abraça un ample període de temps en que l'organisme de la dona passa d'una fase, amb totes les capacitats reproductives, a una altra on no és possible la fertilitat. En aquesta transició hi ha un reajustament dels components hormonals i emocionals de la dona. S'ha dit, i potser amb raó, que la menopausa és al climateri el que la menarquia o primera menstruació és a l'adolescència.

Alguns autors asseguren que s'ha de reflexionar més sobre la menopausa, ja que constitueix una incògnita, no tan sols de la medicina, sinó també des del punt de vista fisiològic i sociològic. És obvi que, en ser la dona l'únic mamífer en què apareix el fenomen menopàusic, no seria just jutjar-la fisiològicament com un ésser acabat, ja que si els ovaris funcionen en tots els animals pràcticament fins la mort, en la dona s'han de trobar raons biològiques, psicològiques i culturals per comprendre la qüestió com un tiot idèntic a etapes anteriors, encara que distintes en determinats factors bioquímics.

El període menstrual cessa entre els 45 i els 50 anys en la majoria de les dones. En alguns casos la

regla pot detenir-se esporàdicament entre els 40 i els 45 anys, o bé continuar durant uns pocs anys fins als 52 ó 53 anys. No obstant, s'ha de considerar prematura, i inclús anormal i, per tant susceptibles de la realització d'exploracions ginecològiques, aquella dona que tenguí l'última regla abans dels 40 anys. De la mateixa manera que aquelles menstruacions continuades per sobre dels 55 anys requereixen una vigilància atenta i revisions periòdiques més freqüents. Per molt que s'insisteixi que hi ha una relació entre l'edat d'aparició de la primera regla (la menarquia) i la de la menopausa, no s'han trobat arguments científics que permetin assegurar que quan més precoç sigui la primera menstruació més aviat pot ocórrer la «retirada».

De tota manera, s'han demostrat que al llarg dels anys la mitjana d'edat de la menopausa s'ha allargat, així com la data d'aparició de la menarquia s'ha avançat. Això ha fet pensar a la majoria dels investigadors clínics que es deu a la influència de factors ambientals i a una millora en la nutrició de les joves. En canvi, determinats factors poden influir sobre l'edat de la menopausa. Les dones sense fills arriben a la menopausa més aviat que les que tenen d'un a quatre fills.

Les malalties greus, les infeccions cròniques i certs patiments del cor avancen la menopausa. El mateix efecte fa l'obesitat i el tabaquisme, a causa de certs efectes de la nicotina sobre centres nerviosos que dirigeixen les funcions ovàriques. Està demostrat que les fumadores tenen l'última regla abans que les no fumadores.

en les dones que no mantenen relacions sexuals la menopausa també es presenta més aviat. Es diu que el 50 % de les que pateixen la menopausa no ha estat molt aficionades al sexe. Per contra, només un 4 % de dones que vivien soles les arriba tard la menopausa.

La presa sistemàtica d'anticonceptius (la píndola) no influeix sobre l'aparició de la menopausa.

La menopausa apareix quan els ovaris deixen d'ovular i, com és de suposar, quan es tornen incapaces de segregar hormones. En aquesta època, a les ordres d'estímul procedents de la hipòfisi, no se segueixen secrecions d'estrògens i progesterona, a càrrec dels ovaris. Els estrògens són, d'alguna manera, les hormones de la feminitat, mentre que la progesterona és complementària d'aquests i essencial per preparar l'organisme de la dona de cara a l'embaràs.

Els principals símptomes

són «foguerades» que es manifesten amb una sensació de calor a tot el cos, especialment a la cara, el coll i la part superior del tòrax. Més tard apareix una sudoració que acaba amb la sensació de fred i calfreds. La freqüència d'aquestes onades de calor varia en cada un dels casos. Moltes dones l'experimenten dues o tres vegades al dia, mentre que n'hi ha d'altres que es desperten durant la nit. De tota manera, la presència de foguerades no és un argument exacte a favor de la presència de la menopausa. Moltes dones no ha patit d'aquest accessos de calor. En canvi, algunes tingueren foguerades sense haver-se interromput les seves regles. Per tot això, el famós ginecòleg Henry Rozemberbaum, matisa al respecte que «davant l'absència de regles de més de sis mesos, en una dona que hagi passat la cinquantena, es pot parlar de menopausa». I és que, en efecte, el cessament de les regles pot estar motivat per causes alienes a la menopausa.

També són freqüents la irritabilitat, les depressions, l'angoixa i, curiosament, el fet que en unes dones disminueixi la libido i que en altres augmenti. També es donen freqüents dolors de cap, insomnis i molèsties òssies.

DEMOGRAFIA

BAPTISMES: 0

MATRIMONIS:

5-setembre-87: Andreu Noguera Serra amb Martina de Lourdes Rigo Coll

NOCES DE PLATA:

14-agost-1962: Miguel Ribiloni Crespi amb Magdalena Amengual Pizà:

30-agost-1962: Fco.Javier Bascuñana Martinez amb Margalida Coll Crespi

DEFUNCIONS: 1-setembre-87 Catalina Rigo Sastre (de 63 anys)

19-setembre-87 Antònia Capó Horrach (de 69 anys)

19-setembre-87 Maria Crespi Bibiloni (de 80 anys)

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIÓ I LA CULTURA

El responsable del «Projecte Home» a Mallorca Bartomeu Català afirma que «el drogadicte és una persona que s'ha aturat de créixer»

«Joves que "estaven fets una merda s'han recuperats"»

«Hi ha drogadictes de totes les condicions socials»

«Tots hem d'assumir la part de responsabilitat que ens toca»

Un dels problemes més sagnants dins el nostre món d'avui és sense dubte el de les drogues.

Per acostar-nos una mica a la problemàtica d'aquest món del drogadicte hem mantingut una entrevista amb el nostre company Tomeu Català, sacerdot, psicòleg i pedagog, responsable del «Projecte Home» a Mallorca.

—Sé que no t'agrada que parlem de tu com el director de la Granja Terapèutica de Ses Sitjoles. ¿Per què?

—Senzillament perquè la rehabilitació de Ses Sitjoles és només una de les fases que contempla el Projecte Home del qual som el responsable. El fet de només anomenar Ses Sitjoles pareix que exclueix les altres, quan formen part d'un mateix pla i són també importants.

—Quines són aquestes fases?

—La primera és la que anomenam d'acollida. Perquè un drogadicte pugui començar el camí de la recuperació només posam dues condicions; 1.ª) Que vulgui sortir de veres de la droga i 2.ª) Que tinguí qualcú que l'acompanyi en el seu procés de recuperació, un familiar directe disposat a fer amb ell un seguiment. L'acollida la tenim a una casa del Terreno (encara està per estrenar, de fet podíem ja haver començat però abans hem preferit estudiar més, preparar millor l'equip i no precipitar-nos).

—¿Què és lo que es fa en aquesta primera etapa?

—Es una etapa difícil. El toxicòman no està encara en règim d'internat ja que els vespres va a dormir a ca seva; en aquest temps es realitza molt de treball en grup i es van fent distintes sessions de teràpia per tal de reforçar la voluntat del drogadicte.

—¿Quina és la segona fase?

—Aquesta és la de rehabilitació. Després de passar uns mesos a l'acollida,

quan l'equip ho troba convenient, el toxicòman va a Ses Sitjoles. Allà a més de les sessions de teràpia, viu en comunitat i realitza distintes treballs que van des de cuidar la casa fins a cultivar la terra.

—Parlem de la darrera etapa.

—Es la de la reinserció. Tendrem el centre situat a un convent de monges del Pla de Na Tessa; en aquesta darrera fase l'extoxicòman col·laborarà en tasques del programa, inclús podrà ajudar a l'acollida. Es un moment molt difícil perquè el jove ha de començar a cercar feina i molts el senyalen amb el dit, això no obstant ha d'acceptar aquest desafiament i no aturar-se.

—¿Quin temps pot durar tot el procés?

—Depèn de cada persona, però posem que entre dos i tres anys.

—¿Quin és l'equip que conduirà el Projecte Home?

—Som onze persones; no ha estat fàcil anar-lo construint. Lo que menys importa són els títols, encara que dins l'equip hi ha metges, psicòlegs, mestres d'escola..., el que de veres compta és la disponibilitat i l'esperit de servei.

—Tomeu, ¿què és un toxicòman?

—Es qualcú que sofreix tremenda ment i se sent culpable pels altres. Es una persona dèbil que ha perdut la voluntat. El drogadicte no és un «loco», ni un delinqüent, ni un malalt, sinó qualcú que s'ha aturat de créixer. Per això el nostre programa no és de presó sino educatiu-terapèutic. M'estic convençut que el drogadicte no es pot curar amb una altra droga encara que es digui un fàrmac.

—Es diu que una recuperació total del drogadicte és impossible, jo sé que tu mantens lo contrari ¿Què hi dius?

—Jo he vist joves que «estaven fets una merda» i s'han recuperat. Afirma que

sortir de la droga és possible si es donen les dues condicions que abans he dit: Que el toxicòman vulgui sortir-ne i que tinguí qualcú que li ajudi. De totes maneres, si Déu ho vol, d'aquí quatre o cinc anys tendrem ocasió de tornar parlar sobre aquest particular.

—¿De quins estaments socials són principalment els joves que es droguen?

—Els drogadictes són de totes les condicions socials, des de «tios» amb cultura i durs fins a gent de classe baixa. Són persones, ja ho afirmava abans, que en un moment determinat pel motiu que sigui (per insatisfacció personal, fracàs escolar, societat supercompetitiva) s'han aturat de créixer.

—¿Què podem fer davant un problema tan greu?

—En primer lloc, deixar de lamentar-nos i assumir la part de responsabilitat que ens toca. Tots tenim la nostra. Des de les famílies fins als polítics. No basta per exemple que es doni una informació a les escoles, es tracta també de formar els joves, d'educar-los mostrant-los uns valors capaços d'omplir les seves vides. ¿Saps que passa, però? Que la droga, després del petroli i les armes, és lo que mou duros en el món i aquest és un greu «handicap» amb el que hem de comptar.

Dures, encara que certes aquestes paraules d'En Tomeu Català. La droga i els toxicòmans, un tema amb el que podríem omplir pàgines, un problema que ens afecta a tots, ja que l'ha originat la nostra societat buida i agressiva.

Andreu Genovard

"Els escrits d'aquesta revista sols expressen l'opinió dels seus autors"

- Insomnio, dolor de cabeza y deformaciones educativas, están entre los efectos psicopatológicos más frecuentes.

Niños, solos frente al televisor

Una falsa visión de la vida

La televisión muestra, día tras día, estereotipos que la población tiende a repetir: típica familia de clase media, con hijo único o parejita, preocupada por tener coche mejor, una casa bonita, vestidos lujosos y, en general, toda serie de comodidades. No existe ningún tipo de preocupación moral, espiritual o cultural. Es todo puro consumismo. Una serie de imágenes falsas que afecta nuestra vida más de lo que nosotros mismos creemos, ya que una constante demostrada de los telespectadores es la inclinación a imitar en su vida diaria los estereotipos y formas de vida que ven en el televisor.

A más televisión, menos libros

Según un estudio publicado por la prestigiosa revista médica «New

England Journal of Medicine», los suicidios de jóvenes puestos en escena por la televisión desencadenan epidemias de auténticos suicidios de jóvenes. Es lo que ha dado en llamarse en Europa el «efecto Werther», debido a que después de la publicación de la obra de Goethe, los suicidios de jóvenes europeos aumentaron de forma significativa.

Estos estereotipos presentados por televisión influirán enormemente en la educación de las nuevas generaciones que, de seguir así las cosas, verán cada vez más televisión y leerán menos libros.

Sobredosis de imágenes

El doctor Ernesto Sáez Pérez, tras varios años de investigación, ha constatado que la salud mental de la población actual está muy influida por el televisor, y asegura que en los niños esta influencia

puede llegar a ser peligrosa, ya que entorpece su proceso de maduración debido a tres factores fundamentales: una dosis excesiva, una programación inadecuada y una forma incorrecta de verla.

De las cinco horas de ocio de que dispone el niño español al día, tres las dedica a ver la televisión, una cifra similar a la de los países europeos y muy inferior a la existente en Estados Unidos. Los fines de semana y en periodo de vacaciones, el consumo diario televisivo del niño se eleva hasta siete horas diarias.

Máxima permisividad

Los niños ven la misma televisión que sus padres, es decir, prácticamente la totalidad de la programación. Muchos padres no saben cómo ocuparse de sus hijos o qué estímulos darles para su autoocupación; es muy difícil, en ocasiones, para familias con hijos de di-

ferentes edades mantener una verdadera disciplina con respecto a la televisión; en otros muchos casos los niños se encuentran solos en casa y su único «guardián» y acompañante es el aparato de televisión.

El grado de permisividad para programas no aptos es muy alto entre los padres españoles. Aceptan no sólo la contemplación durante el día de los programas no tolerados, sino también de los nocturnos. Algunos padres no tolerantes, y más conscientes, se ven forzados por sus hijos ante el «agravio comparativo» que supone el que la mayoría de sus compañeros ven cualquier programa nocturno para mayores (incluso menores de diez años).

Un niño de nuestros días puede ver fácilmente quinientos asesinatos televisivos anuales. Está familiarizado con disparos y mutilaciones de todo tipo. Una familiaridad que insensibiliza al niño ante valores fundamentales como la vida humana o el respeto hacia la misma.

¿Para qué sirven los rombos?

Según una encuesta dirigida por el psicólogo Bernabé Tierno, rea-

Casi la mitad de los niños ven películas desaconsejadas para ellos, incluso las de "cine de media noche".

lizada entre 1.028 niños de diversos colegios de Madrid, tres de cada cuatro niños ve habitualmente las películas de un rombo, y cuatro de cada diez las de dos rombos. Casi la mitad de los niños madrileños ven películas claramente desaconsejadas para ellos. Los resultados son alarmantes, pero más preocupante aún es la indiferencia que los padres muestran en este punto, pues en la mayoría de los casos la audiencia infantil cuenta con el permiso —tácito o expreso— de quienes deberían velar por su educación televisiva.

Algunas medidas

De acuerdo con las conclusiones de un informe elaborado hace un año por Cruz Roja Española, los niños que ven mucha televisión padecen dolor de cabeza y pierden horas de sueño muy importantes

en esta etapa del crecimiento.

Según dicho estudio, existen certezas y sospechas de claros deterioros, alteraciones o peligros psicofísicos que pueden presentarse en niños de entre tres y ocho años, como resultado directo de una observación pasiva, reiterada y constante de televisión en solitario durante más de tres horas.

Para evitar este problema, la Cruz Roja aconseja que los niños menores de ocho años no contemplen solos la televisión durante períodos prolongados de tiempo, ni lo hagan en habitaciones oscuras. Aconseja también que no se impongan horas fijas para ver la televisión ni se utilice el tiempo de comer para verla y, siempre que sea posible, algunos días no se encienda el aparato.

El informe propone igualmente que se cambie el receptor de televisión de sitio, altura, distancia e incluso de habitación con cierta frecuencia y que se utilice el televisor de forma activa, incluyendo juegos respecto a los programas.

La investigación añade que los efectos psicopatológicos dependen, en último término, del nivel intelectual, entorno familiar y equilibrio emocional del niño. J. G.

Evitar que vean solos la televisión durante largo tiempo, y ayudarles, con comentarios oportunos a distinguir lo bueno de lo malo y lo falso de lo real.

amb

Toni Canelles MascaróL'Amo En "Toni Sant".

DIA 28 D'AGOST L'AMO EN TONI "SANT" VA FER 99 ANYS; PER CELEBRARI HO HEM PENSAT DE FER LI UN PETIT HOMENATGE AMB AQUESTA ENTREVISTA, ON MOS CONTARÀ UN POC DE LA SEVA LLARGA VIDA.---

QUIN ANYS VAREU NÈIXER?

Vaig néixer l'any 1.888, i s' i ho pensau ve, si Déu ho vol, farà un segle - que som en Aquest món.

QUAND D'ANYS ANAREU ESCOLA?

Jo vaig anar a l'escola fins als tretze anys, més o manco con tothom, amb el mestre Pastor; però jo no vaig esser - un atlot de molta escola, no és perquè no m'agradàs, sino perquè feia --- d'escolà. En aquell temps hi havia --- molts de morts, hi havia d'anar a tocar les campanes, i també com que hi havia molts de capellans estranys havia d'anar a servir les misses, me'n recorde que un dia en vaig servir 5 ò 6 de misses seguides. també anava a servir samsa a Aireflor", com podeu veure això de fer d'escolà duia molta de feina i només ho vaig esser 4 anys.

EN ES POBLNE TANBE VOS CONEIXEN PER !!
L'AMO EN "Toni Sabater", ¿QUE ENVAREU-
APREDRE TOTSOL DE FER DE SABATER O ANAREU A QUALQUE MESTRE?

Sí, jo anava a Alaró, on hi vaig estar un any i mig, mon pare pagava un - "velló" cada dia i ells me mantenies, però llavors ma-mare se va morir, i mon pare els hi va dir que no podia pagar, i ells varen dir que els hi donassin - un paneret de pesols.

I va ser a Alaró on vaig aprendre a a fer de sabater, que estat el meu ofici fins als 90 anys. Amb so mestre - d'Alaró vaig anar a marsella, on hi vaig estar mig any fet de sabater. Però llavor el meu mestre, amb el senyor de Marsella no es varen entendre, i varem tornar cap aquí.

SEMPRE VAREU TENIR MOLTA DE FEINA?

No, en aquell temps hi havia tempora des que no tenia molta de feina, i havia d'anar a aplegar garroves o metles, lo que hi havia per fer.

EREU MOLMOLTS DE SABATERS EN ES POBLE?

N'hi va haver molts que varen aprendre el mossatge però no n'hi va haver cap que l'acabàs, un era de ca'n "Topa", -- un de ca'n "Pelut", una altre de ca'n "Paies", un de ca'Es Maonès", un de Son ARROSSA... Però quan jo feia feina erem En Joet", Mestre Soler, i jo.

VAREU ANAR A AMERICA?

Me vaig embarcà per partir, però quan vaig esser a Barcelona, en es Consolat me varen demanar el "passe-militar" i jo no el duia, perquè a Mallorca m'havien dit que no hi importava dur-lo, i vaig haver de tonar cap aquí. Després d'aquest intent fracassat, ja no ho vaig intentar un altre pic.

MOS HAN DIT QUE TOCAVEU A LA BANDA DE SANTA EUGENIA, CONTAU-MOS QUALQUE COSA

Sí, jo tocaba a Sa Banda de Santa Eugènia. Sa primera vegada que la montàrem, jo tenia 18 anys. Es qui duia es cap en davant de tot això era don pep Balabuer. Jo sempre vaig tocar el clarinet, que era lo meu, i encara el tenc, però ja no'l puc tiocar. Després ho deixarem i jo me'n vaig anar a fer el servici, on vaig estar destinat a la Banda Militar. Va ser gràcies a que el mesu germà gran, que quan va fer el servici també tocava a la Banda, on va aplegar molt bona fama, i quan jo hi vaig anar varen veu-

re que jo era germà seu i me demanaren - si jo tenia tan bon sentit musical com ell, vaig dir que sí, ja que tocava a la Banda de Música de Santa Eugènia; i a més, el director de la Banda Militar era don Pep Balaguer, que me va cridar a tocar a la seva banda.

La Banda de Santa Eugènia la montaren 4 vegades, i com sempre el qui duia el maeig, era don Pep Balaguer. Era difícil de mantenir, perquè un podia venir a ensaiar, un altre tenia feina, i així sempre, per això ho deixarem anar.

El darrer director que varem tenir va esser En Rafel de Sa Vicaria Vella, TENIU CAP RECORD DEL TEMPS DE LA GUERRA?

No, jo sa guerra me va agafar quan tenia 50 anys i me varen dir que ja no me podien obligar a anar-hi. Però me demanaren que si volia tocar a la banda militar hipodia tocar, i jo vaig dir que sí. Però he de dir que "guerra-guerra" a Santa Eugènia, no h'hi va haver; podem dir que va ser gràcies al Sr. Rector, i al capità "barrera" que varen dir que a Santa Eugènia, si pot esser no n'han de matar cap, ja que hi ha molt bona gent, com no en mataren cap ni un.

Com a anècdota vos puc contar que en varen voler matar un, però tot el poble va firmar que no el matassin, que no volia que el matassin; i una altra cosa que el va salvar va esser que abans cremaven el Sant Crist que hi havia a les escoles, però ell va dir als altres "N'hi ha que el cremen, n'hi ha que el tiren, però, jo vos aconsell que el duguem a ca el Senyor Rector", i això li va ajudar molt.

HI HAVIA MOLTA GENT EL POBLE EN AQUELL TEMPS?

Sí, jo me'n record que erem més o manco 1.600 habitants, heu de contar cada família tenia 7 o 8 infants. Però també se moria molta de gent, sobretot molts d'infants, d'un o dos anys; cada setmana se'n morien un o dos.

L'ANY QUE VE SI DÉU HO VOL, FAREU 100 ANYS, ¿QUE VOS PAREIX AIXÒ?

Me faria molta d'il·lusió arribar-hi, perquè si ho mirau bé un any passa molt aviat, i que jo recordi, ningú des poble hi ha arribat, i a lo millor jo puc esser el primer, si Déu ho vol.

Pilar i catalina

FONER

**MINYÓ
INFANT
ESPORT**

CARNET JOVE

Plaça dels Hostals, 13 i 15

Tel. 62 00 48

SANTA MARIA DEL CAMÍ

**GRAN ASSORTIT DE
ROBA PER A GENT GRAN**

**ÒPTICA
CIUTAT**

**òptic, optometristes,
lents, decontacte**

Carrer Manacor, 63 - PALMA - Tel. 46 37 77

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIÓ I LA CULTURA

XXX HOMENATGE A LA VELLESA

L'adagi "mala herba mai mor"
a mí la ma puc aplicar
perquè pensava que a l'hora d'ara
ja m'haurieu duit a enterrar.

Emperò tots ja sabeu
que la vida i la mort
amb Déu està
i d'aquestes dues coses
noltros no podem triar.

Jo encara estic malalta
som sorda, no puc caminar
a no esser amb gaiato
i una altre que em doni la mà.

Però encara som viva
i amb voltros me vull juntar
i amb quatre gloses de les meves
la festa amb voltros podré disfrutar.

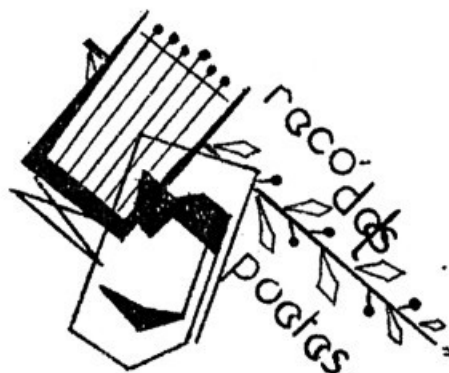
I de pensament i esperit
la vostra rotlada contemplaré
i una festa tan hermosa
també la disfrutaré.

Lo primer l'enhorabona
als que componen la festa
que és la festa més hermosa
que el poble sap organitzar

De reunir les persones
que al poble han treballat
i han fet de que Santa Eugènia
fos per Mallorca anomenat.

Jo vull des del meu Convent
una besada vos vull tirar
alçau tots el cap a l'aire
que el vent la vos farà arribar.

Jo avui amb vosaltres disfrut
viurem tots fins que Déu voldrà
però em d'estar preparats
que no sabem quan serà.

Que aquesta festa tan guapa
no deixeu de celebrar
que és la que dona més honra
al poble taujà.

Que el qui honra pare i mare
quan són a la darrera edat
tenen una llarga vida
i el cel tenen ben guanyat.

I voltros joves vos vull dir
que sou els qui heu de continuar
si n'heu de deixar cap, sigui una altra,
que manco honra vos pugui dar.

Ja vos he dit quatre coses
pensant amb voltros he disfrutat
i tots voltros qui escoltaveu
també m'haureu recordat.

Adiós, vellets i velletes
adiós, poble taujà
que una festa tan hermosa
molts d'anys pogueu celebrar.

Ara diré la darrera
i no me podeu contrariar:
"si som vius serem aquí,
si som morts serem allà."

Ser Miquela Burguera.

"Dubtar davant la vida"

Quan escolt una cançó,
aquesta hem pot recordar latristor
o bé l'alegria que fins l'horitzó
pot arribar si no hi ha amor.
on és l'amor?

Aquest és el meu cas ...
Davant aquests fulls blancs
record la por passada;
i en ves de riure cap al cel,
de nou en veig assustada.
on és l'amor?

Una veu segura em respon:
l'amor som jo, aquí present,
t'esper en tot moment
però tu, segueixes en la por.
on és l'amor? ...
Aquí present

No és tan fàcil afirmar,
hi ha que veure la llibertat,
perque sobre estimar
tant en el futur com en el passat,
suposa ... haver de lluitar.

Lluitar avui i sempre
lluitar ahir i demà
en tot moment;
perque si el dubte neix
la por tornarà,
i l'amor d'ahir serà passat
i ja mai serà futur,
morirà com el fum.

La lluna

BINISSALEM

ELS NOSTROS POBLES

Binissalem, anomenat abans Rubines, i a la que els moros anomenaven Beniçabel, va ésser fundada villa l'any 1.300 pel Rei Jaume II de Mallorca.

El terme municipal de Binissalem té actualment uns 3.000 habitants i unes 4.100 quarterades d'extensió. Abans fins l'any 1.842 era més extensa ja que Lloseta i part del municipi de Consell perteneixien al seu terme. Però en el segle XIX va tenir la evolució municipal. Queden així les 4.100 quarterades.

Binissalem el trobam situat en la zona del Raiguer, entre Consell i Inca. Va ésser un dels primers pobles que foren fundats, tal vegada degut a la bona terra, ja que la seva economia era clarament agrària, que era al que més importància se donava. El blat era la producció més destacada. Però més envant en el segle XV ja era conegut per la producció de vi, que va ésser quan les primeres vinyes s'anaren fent bones, per part de França la demanda de vins era quantiosa. Això va ésser la causa d'un canvi econòmic molt important i va determinar una activitat comercial que mai s'havia conegut a la vila.

Per a tenir una idea ajustada de la importància de la vinya a Binissalem, en el darrer terç del segle XIX, podem dir que hi havia 55 cellers en activitat per una població d'uns 3.273 habitants, i s'ha arribat a parlar d'una producció anual d'uns 7.000.000 de litres de vi, era una prova de l'impacte que la comercialització del vi en aquesta època va tenir damunt la vila.

Però com tot te fi, en el primer quart del segle XX, la filoxera arribà a les terres de Binissalem i destruí les vinyes. Mentres tant França va recuperar les seves vinyes i la demanda del producte minvà ràpidament.

"El vi ja no era negoci". L'ametler va substituir el cep i se convertí en una producció molt important a Binissalem, però ja no era igual sino que constituïa un sector secundari. Després la indústria desplaçà l'agricultura, aquesta indústria va ésser la sabata. Devers l'any 1930 a Binissalem hi havia dues fàbriques que donaven feina a unes 500 persones. Fins la meitat del segle XX se posaren noves fàbriques, s'introduí la producció en cadena.

En l'actualitat hi ha 10 fàbriques de sabates que donen feina directe o indirectament a una gran massa de gent.

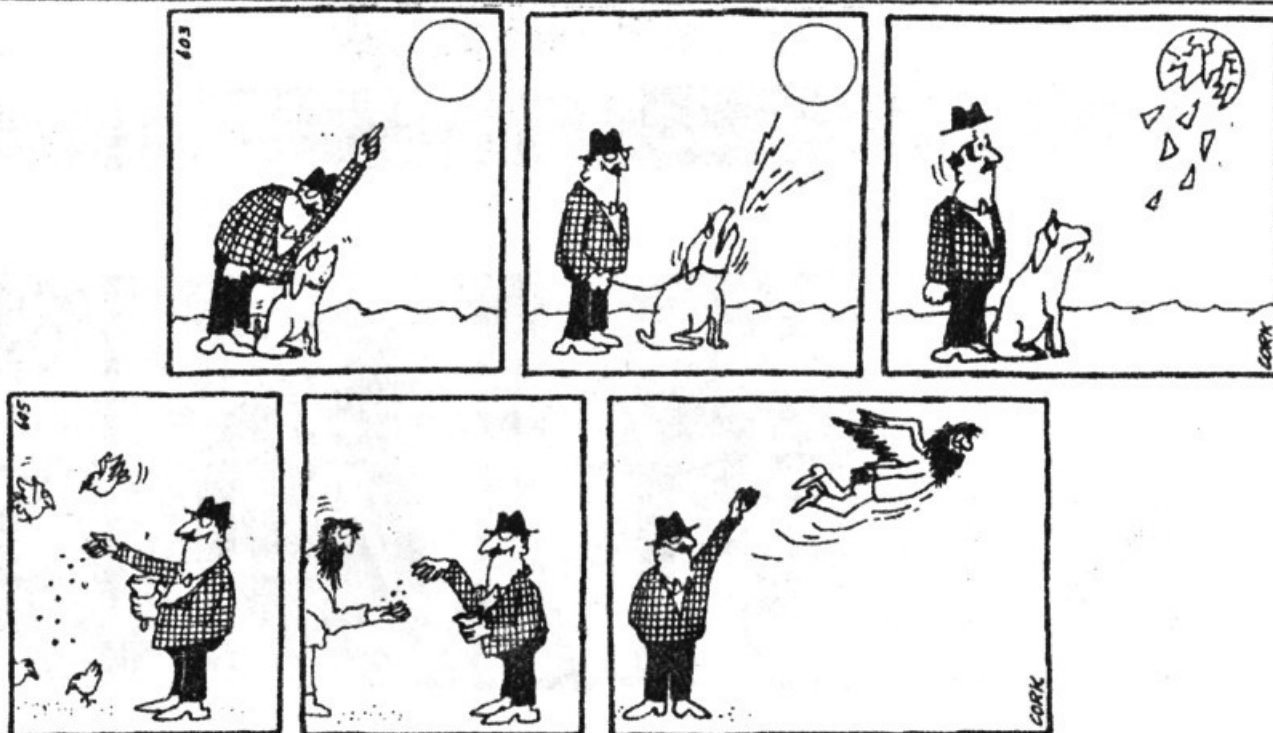
Al marge d'aquesta indústria hi ha una gran fàbrica de licors, que entre el calçat i els licors donen feina de fet al 90 % de la població actual del poble i són el medi de subsistència.

Ara ja s'acosta el temps de vermar esperem que facin un bon vi; i que qualche gota mos n'arribi.

A Binissalem hi ha
dones que saben cosir
i homes que saben sembrar
bones vinyes per fer vi.

Sebastiana Sastre

Maria Bibiloni

AL SEU SERVEI EN TOTES LES DIRECCIONS

A qualsevol punt de les Balears, on vostè es trobi, sempre tindrà a dues passes una de les oficines de la Caixa de Balears "Sa Nostra", que formen la més ampla xarxa d'oficines al seu servei, i on hi podrà utilitzar, amb els més avançats sistemes tècnics, qualsevol dels múltiples serveis que la nostra Entitat li ofereix, perquè "Sa Nostra" és la Caixa de Balears.

CAIXA DE BALEARS "SA NOSTRA"

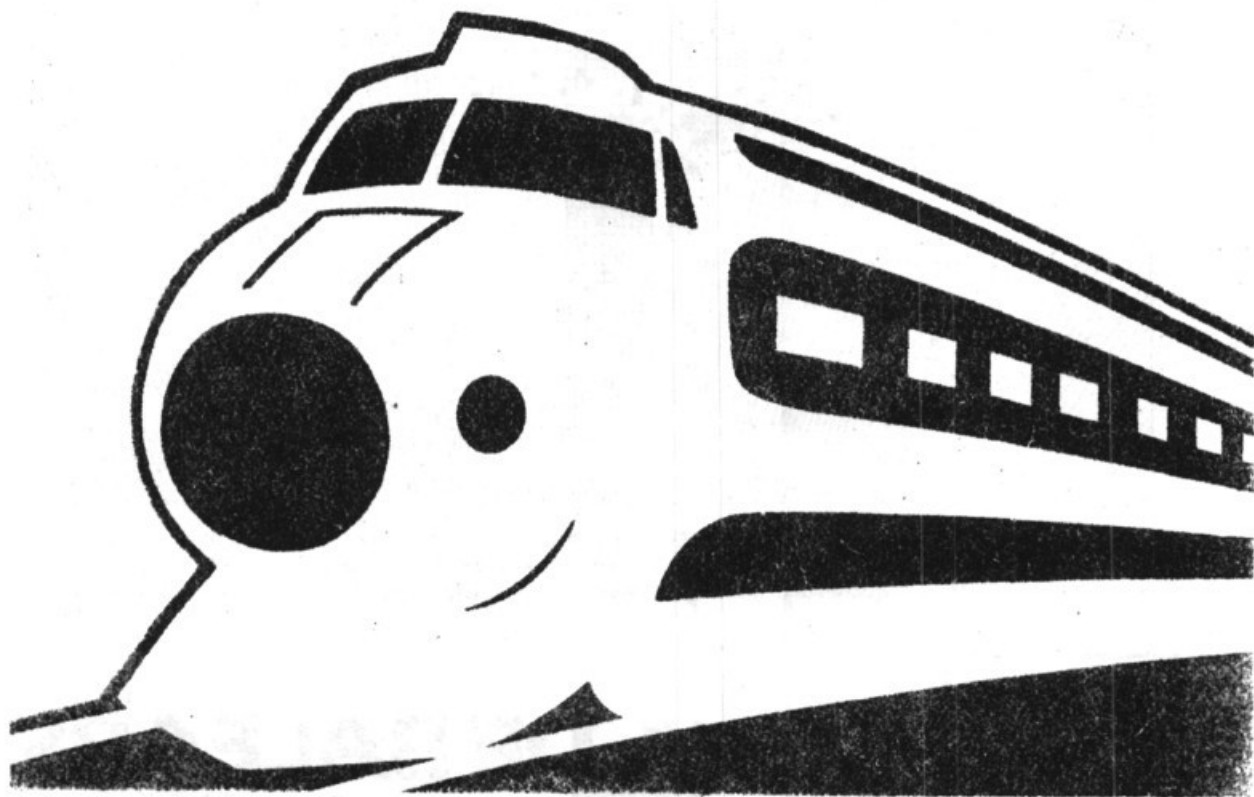
SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIÓ I LA CULTURA

SANTA EUGÈNIA

S'ESTACIO

PUB AMB VIDEO STEREO, COMPACT DISC, ETC.

SANTA EUGÈNIA

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIÓ I LA CULTURA

EN CONTRA DEL PROJECTE D'AUTOPISTA MARRATXI-INCA

En primer lloc ens interessa deixar ben clar que les persones que integram l'associació «AMICS DEL RAIGUER» som majoritàriament residents dels diferents pobles d'aquesta comarca, usuaris de la seva xarxa viària i per tant perfectament conscients de la seva problemàtica i de la necessitat de millorar-la.

L'Associació s'oposa i rebutja el model de xarxa viària, el projecte d'Autopista/Autovia, proposat per la Conselleria d'Obres Públiques i Urbanisme del Govern Balear.

Ens oposam a la realització d'un projecte elaborat prèviament a un Pla Director Territorial, o a un Pla Global de Transports, sense un estudi urbanístic, econòmic o sociològic. Es vol dur a terme un projecte sense plantejar-se que l'actuació en matèria viària no hauria d'esser puntual, sinó conjunta i immersa dins d'una política integral d'ordenació del territori, contemplant, conjuntament, amb un tractament integral de la xarxa viària pre-existent i amb una ampla participació i debat ciutadà.

Rebutjam un projecte irreversible, que és determinant per al nostre futur territorial, econòmic i urbanístic. Serà un element determinant, a més a més d'unes futures Directrius d'Ordenació Territorial. Hi haurà un abans i un després de l'Autopista amb un model d'illa molt determinat.

Alternatives

Per a la millora de la xarxa viària proposam les següents alternatives:

a) El desdoblament i millora de l'actual carretera Marratxi-Inca, amb els passos a nivell, circumval·lacions urbanes integrades en el teixit urbanístic de cada nucli... que es trobin convenients. Aquesta solució ja havia estat apuntada prèviament, fins i tot en el PGOU d'Inca, i que imcomprensiblement s'ha abandonat.

b) A Mallorca existeix una densa xarxa de carreteres secundàries fruit de la necessitat de relacions entre els diferents pobles, la qual cosa és molt significativa i respon al model d'ordenació territorial econòmic, històric i idiosincràtic de la nostra illa. Aquestes carreteres, han d'esser acondicionades, millorades, essent rutes alternatives i descentralitzadores i per tant potenciadores dels pobles i de l'economia de l'interior de l'illa. Es tracta d'una alternativa al monocultiu desenrotllista del turisme i de l'exclusiu foment de la zona perifèrica o costanera. Donaria una alternativa de futur a la suburbització, despoblament i empobriment de l'interior, al desequilibri econòmic, de serveis i a la macrocefàlia de Palma.

c) Pla Global de Transports, potenciant el transport públic, no amb a dilapidació i despilfarrament de la infraestructura del ferrocarril marginant-lo i potenciant el transport privat.

Si analitzam el cost d'oportunitat, la idoneïtat del projecte, els salvatges costos socials que comporta, observam que està pressupostat en QUATRE MIL CINCENTS SETANTA-UN MILIONS CINCENTES UNA MIL QUATRE-CENTES SETZE PESSETES (4.571.416 ptes.). Cada quilòmetre surt unes cinc vegades més car que el desdoblament d'una carretera. El sacrifici de terrenys és d'UN MILIO NOUCENTS VINT-I-QUATRE MIL DUES-CENTES SETANTA-CINC METRES QUADRATS (1.924.275 m.²), unes deu ve-

gades més que una carretera desdoblada, sense resoldre cap problema que no pugui solventar la xarxa viària pre-existent —millorada i potenciada— i duu com a conseqüència la pràctica inutilització d'una infinitat de terrenys per finques xapades, sistemes de reg, accesos, desertització, fort impacte ambiental, tall de carreteres i de l'illa, economies de famílies i pobles, cases i edificis arrassades.

Si plantejam el binomi Transport/Temps, és evident que a Mallorca es tradueix a Aviò/Vaixell, els canons continentals no són extrapolables a una illa.

Una autopista serveix per a comunicar amb rapidesa dos punts allunyats, als quals eventualment es poden sumar alguns punts intermitjos necessàriament escassos donada la complexitat dels enllaços que s'han de menester. La resta del traçat queda per definició aïllat del territori que l'envolta: ningú pot entrar o sortir de l'autopista, provocant per tant una ruptura del territori travessat per l'amplitud del sistema d'accés.

Aquest cost tan elevat, sols es justifica si es tracta de rompre l'aïllament, és a dir, de dotar d'uns eixos ràpids de transport a un àrea gran i incomunicada; millorant la xarxa viària existent a Mallorca es traduiria a minuts.

És inevitable que amb la creació d'una autopista com a alternativa viària, es concentrin els serveis, els llocs de feina, el territori habitable i especulable. Això ens obligaria a unes necessitats de dependència del transport i d'energia, antieconòmiques i absurdes, concentraria la comercialització de productes encarint-los d'una inflació absurda, provocaria l'abandonament dels pobles, les formes de vida de producció i de consum més disperses i millor relacionades amb el territori, reduint cada vegada més la capacitat d'autonomia de la població.

Informació i Debat

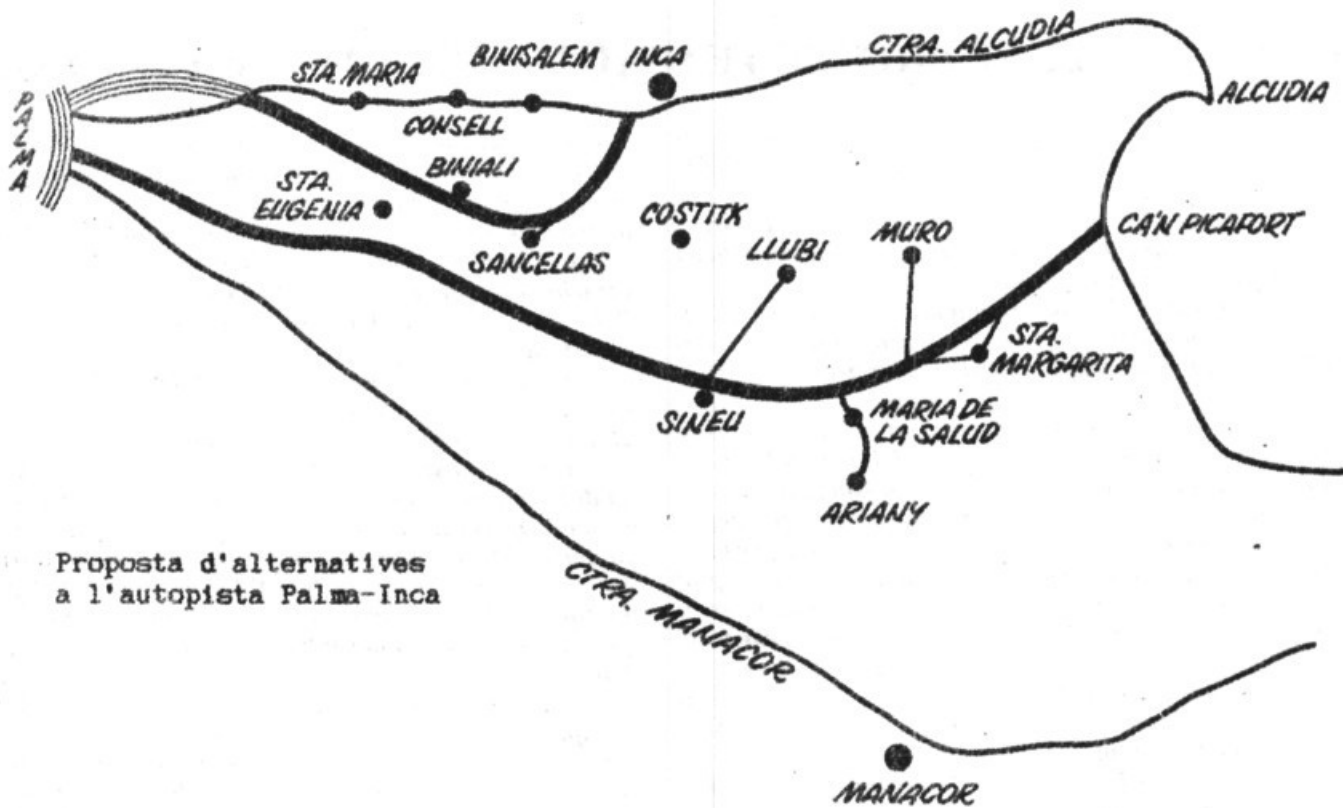
Un projecte d'aquesta magnitud no es pot limitar a una breu i assèptica exposició pública d'un projecte exclusivament tecnocràtic, com deia Clemenceau a la seva conegudíssima frase «Les carreteres és un assumpte massa seriós per a deixar-les ens mans dels enginyers». Els tècnics posen els seus coneixements al servei del model concret que els sol·licita el Govern Balear. És necessari sometre'l a debat de tots els afectats (ciutadans, municipis, comerciants, associacions, sindicats, científics, tècnics...), a fi de conèixer totes les alternatives i saber en funció de quins interessos se tria per a una solució clarament insatisfactòria.

La informació pública d'un projecte realitzat en el silenci dels gabinets i que transcendeix l'opinió pública per primera i única vegada per a que els ciutadans manifestin la seva opinió, aquesta via de participació ciutadana se revela absolutament insuficient i inútil per a assentar damunt ella la legitimitat dels plànols, es limita a un simple complir amb l'expedient i cap als fets consumats.

Per tant l'actuació en matèria viària no pot ésser puntual, fer o no fer l'autopista, sinó conjuntament amb un tractament integral de la xarxa viària pre-existent, de transports, i immersa a més a més en una política integral d'ordenació territorial.

Associació Amics
del Raiguer

Proposta d'alternatives
a l'autopista Palma-Inca

restaurant • bar
Ses
Olleries

STA. EUGENIA

TEL. 620976
Ctra. Sineu km. 14.800

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIÓ I LA CULTURA

Ramon Llull

Nat a Ciutat de Mallorca cap al 1232, pocs anys després de la Reconquesta.

Des de 1257 apareix casat i tingué = dos fills. Fou senescal de la Cort de l'Infant Jaume, futur rei de Mallorca.

En la seva joventut tengué una vida = privada se pot dir que bastant moguda, era amant de la gresca, fins que, cap als trenta anys tingué lloc la seva = conversió. Aquesta va esser cap una vi da totalment diferent en la que se va proposar tres objectius principals: = treballar per la conversió dels no = cristians, escriure llibres i crear es coles on s'ensenyàs àrab i altres llen gües, per tal de fer-se amb el mateis idioma i idiosincràcia dels qui volia convertir.

Va tenir una fecunditat literària ex traordinària: 243 obres ens han arri bat i d'altres que s'han perdut. En la seva obra usa quatre llengües: la Nos tra Llengua Catalana sobretot, l'àrab, el llatí i en les seves produccions ri mades un provençal molt influït per ex pressions catalanes.

Fou un dels grans savis de l'Etat Mit jana, les Universitats de Pari i Mont-

pellier el tingueren per deixeble i = Mestre i l'antiga Universitat Mallor quina el tingué com a titlur.

Llull es pot dir que és el creador de la nostra llengua literària. És una = aventura per la llengua catalana haver estat creada per un home de subtilí ssim bon gust i d'un a intel.ligència al.lucinant xom fou Ramon Llull. L'enor me difusió dels llibres fixà, indubta blement, els patrons del català literà ri. El català de Llull, antidialectal i unificador servoa perquè per primera = vegada s'escrivís filosofia en una = llengua romànica.

Fou un incansable viatger, continua ment entre persecusions, adversitats i polèmiques gairebé a tot el món conegut fins a les hores ensenyant les se ves idees a tot arreu. Els mallorquins en tenim gran estima als llocs més im portants de la seva vida, Santa Maria de la Real, Miramar, La muntanya de = Randa i d'una manera especial el seu sepulcre a la Basílica de Sant Fran cesc.

Ma Eugènia Mulet

Ramón Llull, el seglar més "compromés" de l'Església Mallorquina.

Agricultor,
cultive sus proyectos y sus
ahorros en el
Banco de Bilbao

BB BANCO DE BILBAO

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIO I LA CULTURA

- 1) Nom i edat.
- 2) Quin curs estudies?
- 3) Què és el que més t'agrada de Sta. Eugènia?
- 4) Què és el que manca a Sta. Eugènia?
- 5) Si poguessis fer el poble al teu gust, què faries?
- 6) Què opines de la joventut taujann?
- 7) Què és el que més il·lusiona de la vida?
- 8) Què és el que més te preocupa de la vida?
- 9) Quin consideres el principal problema de la joventut actual?
- 10) Quin consideres el principal problema a nivell mundial?

- 1) Margarita Girer Roca, 13 anys.
- 2) 7.º E.G.B.
- 3) Sa joventut.
- 4) Sala de màquines.
- 5) Una piscina a s'escola, més classes, ...
- 6) Que està bé.
- 7) Sa salut.
- 8) No ho se.
- 9) Sa droga.
- 10) Sa política.

- 1) Tomeu Parets, 11 anys.
- 2) 6.º E.G.B.
- 3) Es poliesportiu.
- 4) Una discoteca infantil i cine.
- 5) Que es nins dominassin.
- 6) Que està molt bé.
- 7) Que me tocàs sa loteria.
- 8) Sa mort.
- 9) Sa droga.
- 10) Sa violència.

- 1) Jorge Ibáñez, 10 anys.
- 2) 5.º E.G.B.
- 3) Ses festes.
- 4) Les escoles més grosses.
- 5) Un camp de cross.
- 6) Molt bé.
- 7) Esser nin.
- 8) Donar bufetades.
- 9) Sa droga.
- 10) Els "xorissos".

- 1) José Miguel Casellas, 11 anys.
- 2) 7.º E.G.B.
- 3) Ses festes.
- 4) Un ajuntament millor.
- 5) Que els nins comandassin.
- 6) Que està bé.
- 7) Es futbol.
- 8) Els estudis.
- 9) Sa mort.
- 10) El terrorisme.

- Nom i llinatges
Jaume Crespi Crespi
- Lloc i data de neixament
27-6-67, Sta. Eugènia
- Professió
Electricista (faig sa mili)
- Signe zodiacal
Cancer
- Malvicis
Tots
- Virtuds
Cap
- Menjar preferit
Arròs brut
- Beguda preferida
Cervesa
- Musica preferida
Kortatu
- Un cantant o conjunt
Victor Manuel
- Lectures preferides
Cap
- Un gènere de cinema
Pel·lícules violentes
- Un actor i una actriu
Silvester Stallone i Cicciolina
- Un fet important a la història
La guerra Civil
- Un personatge històric
Hitler
- Un esport
Futbol

- Un jugador d'aquest esport
Maradona
- Un color
Blau
- Una afició
s'esport
- Què t'agrada més de la vida?
Poder disfrutar-le
- Quina cosa manco
Morir-me
- Què t'agradaria ser i no ets?
Trespams més alt
- Un ideal
Esser prim
- Què entens per amor?
Un sentiment d'unaltra persona
- I per amistad?
Companyerisme
- Què valors més a una persona?
S'afecte
- Una bandera
La del Japó
- Què li falta a Sta. Eugènia?
Molta marxa
- Què penses de la política?
Un oi
- I del ajuntament?
"Sin comentarios"
- Què t'agradaria que te
demanassin i no ho hem fet?
Per sa feina
- Que te pareix sa revista
Guay!!!

Jaume Riutort
i
Xisco Casellas

LA DIABETIS (2.ª PART)

La insulina.

Tothom ha sentit a parlar de la insulina i sap que té un paper important en el desequilibri metabòlic que anomenen diabetis.

La insulina es una hormona fabricada per el pancreas i que serveix per facilitar el pas dels sucres -- des de la sang fins als òrgans i -- teixits del cos humà, a on s'utilitza per a produir la energia de reserva, per aquelles situacions que sigui necessària.

Els hidrats de carbó que menjam arriben a l'estómac i als budells i per un procés que anomenen absorció els hidrats de carbó passen a la -- sang en forma de glucosa. Tant els hidrats de carbó que menjam com les necessitats de sucre o glucosa que tenen els teixits i òrgans del nostre cos, no són quantitatives constants, és a dir que hi ha variacions importants. Aquestes variacions no s'han de donar a la sang, per -- això es necessita la insulina que -- faci que la glucosa passi de la -- sang als teixits.

Quan hi ha poca quantitat a la -- sang de insulina, com passa en el -- cas de la diabetis, la glucosa no -- passa des de la sang als òrgans i -- teixits del cos, i llavors aquests -- òrgans i teixits funcionen malament i la glucosa s'acumula a la sang en quantitats superiors a les normals. Es produeix el que anomenen Hiper-glucèmia. Si la quantitat de sucre a la sang sobrepassa uns determinats límits, també hi ha sucre a la orina d'això que s'en diu glucosúria. En els diabetics no tractats o descompensats hi ha Hiper-glucèmia i Glucosúria.

En definitiva, la diabetis s'origina perquè el pancreas fabrica poca quantitat d'insulina. Si el pancreas no produeix gens d'insulina, aquesta hormona ha de ser administrada en injecció en les quantitats necessàries i ben ajustades en cada cas, amb controls periòdics de la -- glucosa en sang i en la orina. A més, hi ha molts diabètics que tenen un cert grau de producció d'insulina i que poden ésser tractats amb dieta o amb dieta més ajuda amb pastilles que anomenen antidiabètics o hipoglucèmics orals, que serveixen per -- augmentar la eficàcia de la insulina i fer que, l'accés de sucre de la -- sang, es reparteixi per els teixits del cos.

Els diabètics que necessiten posar-se injeccions de insulina els -- anomenem "insulinodependents" : textualment, són persones que depenen de la insulina per viure, han d'aprendre a punxar-se ells mateixos i a controlar la quantitat de sucre en la orina, i fins i tot a la sang, i a saber quan tenen necessitat de -- menjar alguna cosa dolça perquè tenen massa insulina.

Els diabètics que no necessiten posar-se injeccions de insulina i que poden ésser tractats amb dieta i comprimits, els anomenem "no insulinodependents".

Hem de tenir en compte que la majoria de diabètics no insulinodependents són persones amb excés de pes o obeses; i també que les persones amb sobrepes i obeses, siguin diabètiques o no, necessiten produir més quantitat de insulina que les persones de la mateixa edat amb pes normal o primes. Per tant, reduir pes, significa reduir necessitat de insulina. Entenen també així perquè un dels objectius principals de la persona diabètica en mantenir-se en unes xifres de pes adients a la seva edat, complexió física i activitat que desenvolupa, i que l'objectiu principal del diabètic obès o -- amb sobrepes, sigui perdre quilos.

Tractament de la diabetis no insulinodependent.

El tractament d'aquest tipus de diabetis té que seguir tres pautes fonamentals:

- 1.- Dieta alimentícia. Sempre
- 2.- Exercici físic. Sempre.
- 3.- Pastilles. De vegades.

LA DIETA.

Es una mida terapèutica essencial que canviarà segons hi hagi o no -- obesitat o excés de pes i que s'ha de -- associar o no amb tractament -- farmacològic amb pastilles. Es per això que no hi ha una sola dieta o règim diabètic, sino que en cada -- cas s'han d'adaptar el millor possible, encara que es parteixi d'un -- model establert.

D'una manera resumida, i tenint en compte que a cada cas li correspondrà una o altre, les línies generals de la dieta pels diabètics -- són:

a) **SUPRIMIR** els hidrats de carbó (sucres) simples o de ràpida absorció que es prenen amb la alimentació i que representen pujades brusques i ràpides del nivell de sucre a la sang.

Els hidrats de carbó o sucres de ràpida absorció són: sucre de taula, mel, begudes dolces, confitures, melmelades, xocolata, tota mena de dolços i pastissos, i fruites seques: panses, figues seques, ametlles, avellanes, cacahuets, etc.

b) **RETRINGIR**, és a dir, menjar en moderació, els aliments que tenen un contingut elevat de glucosa i sacarosa. Són les fruites.

c) **MENJAR** sobretot hidrats de carbó complexos o d'absorció lenta, ben repartits en les diferents menjades al llarg del dia. Alguns aliments que tenen hidrats de carbó d'absorció lenta són: pa, cereals, patates, llegums, pasta de sopa, llet, verdures, hortalisses, bolets i xampinyons...

d) **MENJAR** aliments rics en fibra vegetal, ja que aquesta retarda l'absorció dels hidrats de carbó. Alguns aliments amb contingut elevat de fibra, són: col, bròquil, mongetes verdes, porros, pebres, carxofes, pèsol, faves, llenties, pa i cereals integrals, mandariners, pomes amb pell, tomàtiga, pastanaga,...

e) **REDUIR** notablement el consum de grases d'origen animal, consumint amb moderació les d'origen vegetal.

Per el diabètic és millor menjar poc i sovint, que molt i poques vegades. S'aconsella repartir-ho en 6 menjades diàries: berenar, dinar, sopar, i suplement a mig matí, a mitja horabaixa i abans d'anar a dormir. Insisteixo en el manteniment d'un horari rigorós i d'unes quantitats de hidrats de carbó constants i regulars.

VINYET ROSES.

NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Pius PUJADES

En Jordi Manel, de Tarragona, sosté una conversa telefònica bilingüe digna de passar a la posteritat. En Jordi Manel fa la segona veu, per si en dubtaveu.

— «Oiga, ¿me puede poner con secretaria?»

— Miri, en aquest moment no hi ha ningú a secretaria. Fan un curs d'informàtica.

— «Perdone. No lo entiendo».

— Li deia que les secretàries són a classe d'informàtica.

— «No lo entiendo. ¿Me lo puede decir en castellano?»

— Miri, li ho diré a poc a poc. Les secretàries són a classe d'informàtica.

LLavors l'interlocutor s'enfada.

— «¡Oiga! Es que usted no habla nunca en castellano?»

— I, vostè, no parla mai en català? Les secretàries són a classe d'informàtica.

Com que ha parlat vocalitzant al màxim, sorgeix el dubte.

— «Esto, en qué lengua lo ha dicho: en castellano o en catalán»

— En català...

— «La Administración tiene que ser bilingüe, aquí...»

— I vostè, que ho és de bilingüe?

Altres cop s'enfada molt el castellanoparlant (que fa estona que entén tot el que li diuen, però fa l'orni).

— «La Constitución me ampara y usted no tiene derecho...»

— Vostè no s'ha llegit bé la Constitució!

— «¿Cómo dice? No le entiendo».

LLavors, en Jordi Manel es decideix:

— Espera un moment que li passo algú amb qui es pugui entendre... Però el comunicant va penjar. Ell, el que volia era que en Jordi Manel parlés en castellà.

MILLORAR EL SEU DEMA ES LA NOSTRA FEINA AVUI.

DONAM CREDIT A BAIX INTERES

Per al capital circulant
s'informa al telèfon de la
Conselleria d'Hisenda 727447,
per a la inversió als telèfons
de la Conselleria de Treball i
Transports 253445,
Conselleria de Comerç i
Indústria 724609, Conselleria
d'Agricultura i Pesca 725648, i
a les entitats següents:

Sa Nostra
Banca March
Banco de Bilbao
Banco de Crédito Balear
Abel Matutes Torres
Banco Hispano Americano
Banco de Santander
Banco Exterior de España
Banco Atlántico
La Caixa
Caja de Ahorros de Pollensa
Banca Catalana

El Govern Balear posa
a disposició de tots els petits i
mitjans empresaris de les illes
una línia de crèdits
subvencionats.

Doblers barats per al
seu negoci: fins a 25 milions
de pessetes, amb interessos
des del 12'5% fins al 6'5%.

I són crèdits fàcils
d'aconseguir: l'any passat
s'acceptaren un 80% de les
sol·licituds presentades.

Faci via. Se n'aprofita i
tots ens n'aprofitarem: uns
20.000 llocs de treball han
estat consolidats gràcies a
aquests crèdits. Pretenem
crear riquesa perquè, si vostè
progressa, progressarem tots.

Banco Central
Banco del Comercio
Banco Urquijo Unión
Banco Espanol de Crédito
Banco de Vizcaya
Banco de Europa
Caja Rural de Baleares
Caja Postal de Ahorros
Banco Intercontinental Espanol
Barclays Bank
Banco de Financiación
Industrial
Banco de Fomento
Banca Jover
Banco de Madrid
Banco de Sabadell
Banco de Valencia
Banco Zaragozano
Caja de Ahorros de Madrid
Isba
Caeb
Pime

GOVERN BALEAR

Línia de financiació per a l'agricultura i pesca.

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIÓ I LA CULTURA

★ CONTE ★
★ ★

Un corp es va acostar ,mort de set ,a una gerra que se pensava era plena d'aigua ;però quan hi va aficar - el bec ,se'n va adonar de que només en quedava un poquet i no se la podia beure per molt que ho provas.Des pres de barallarse molt de temps amb la gerra se li va ocorrer una gran idea , va collir una pedra i la va ti rar dins la gerra , en va collir una altra i també li va tirar , i així fins que l'aigua va pujar i va poder beure.

★
★ "A POC A POC S'ARRIBA ENFORA" ★

★★★★

★ DONAU COLOR AN AQUEST DIBUIX ★

★ CONCURS ★

Ja tornau tenir un concurs, lo que esperaveu , aquesta ve gada vos posarem més a prova, heu de fer el vostre propi == conte com el que teniu adalt. El millor conte tindrà un == bon premi que consistirà en== una calculadora.

Heu de dur els vostres con tes al carrer ANTONI MAURA N.38 antes de dia 10 d'Octubre.

I davant de tot no oblideu una cosa i es que l'important és participar. ★

★ BONA SORT. ★

★ XAVIER BASCUNANA

LES NOSTRES POSSESSIONS

Reunits una vegada més a la nostra plana d'història és el moment d'anunciar-vos un canvi. A partir d'ara endavant intentarem que els temes aquí tractats facin referència a coses que gairebé ens afecten als taujans directament.

Aquesta serà una nova secció, dates, llegendes, i en general coses de molta diversitat que de qualque manera estan relacionades amb Santa Eugènia.

Després de cercar hem decidit que una de les coses que estan -- més presents dins el dibuig del poble taujà són les possessions; per tal motiu hem trobar necessari dedicar-lis a totes les taujanes les nostres planes històriques, més que res com un acte -- d'homentge.

La primera de les possessions de les que xerrarem, i a la que -- amb aquesta ocasió dedicarem el nostre espai és "Sa Cova".

"Sa Cova"

Sen dupte aquesta és per tots nosaltres una possessió coneguda, potser que qualque cosa que vos contm ja ho sapigüeu, però també és cert altres coses -- de les que vos parlarem les desconexen o ja n'havien perdut el record.

És una possessió de grans dimensions són 130 les hectàrees de les que disposa. Al llarg d'aquest terreny hi trobam sobretot amerlers, garrovers, i cultius que serveixen pel menjar dels animals. També vos direm que dins aquesta granterra hi ha dues cases principals, la dels Senyors, situada a la vorera de la carretera de Sineu abans d'arribar a les Ollerries i que fan la residència dels seus propietaris durant les vacances d'aquests. Fou Don Josep Balaguer, el gran músic, el Senyor d'aquesta casa, i junt amb les seves germanes passà a la possessió taujana moments agradables. Aquesta casa s'alça dintre un pinar, avui ja abandonada, encara permet veure els seus encants, que a pesar del temps, encara perduren.

L'altre casa, la dels encarregats és més nova i fou construïda l'any 1942. Aquesta casa enfora del luxe que en un principi tenia la casa dels senyors avui permet veure una casa típica mallorquina habituada a les necessitats actuals.

Don Josep Balaguer, senyor de Sa Cova que va morir amb tots els seus honors el dia 16 de febrer de 1951, a l'edat de 82 anys essent oficial de l'exercit retirat, a més de músic ... Era propietari d'altres possessions entre elles Son Matzina, a més d'un Casal a Palma que duu el seu nom (Casal Balaguer) i que fou donat per ell al Cercle de Belles Arts. Avui aquest és un dels centres artístics més importants de l'illa que congrega l'obra dels artistes més prestigiosos i coneguts; i d'altres no tan coneguts que cerquen la fama. També en aquest local hi ha lloc per la música i per la inspiració i formació dels seus artistes.

Després de la seva mort, i no tenint fills, decidí fer hereu de la possessió de Sa Cova, al seu nebot Francesc Servera, que en aquells moments

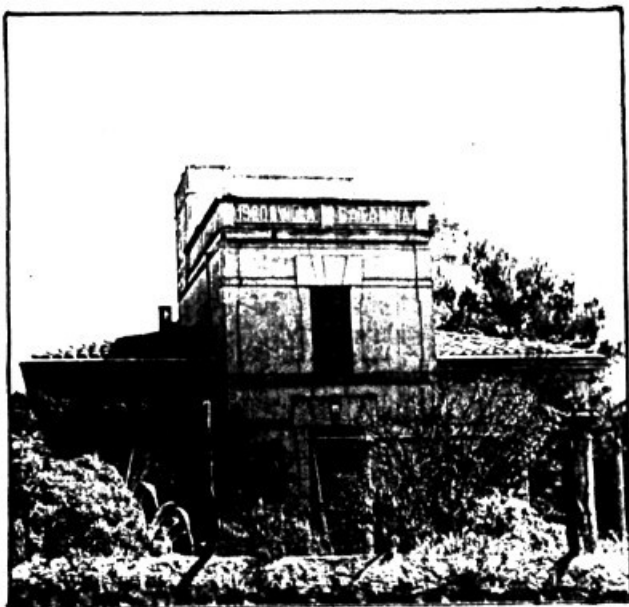
era notari. Aquesta passa llavors - als seus fills Araceli i Francesc - Servera actuals propietaris.

Tant els antics com els actuals propietaris sempre han estat molt generosos amb el poble. El mestre Balaguer va comprar el trast de les que abans - eren les noves escoles, obrin per tal - questió un carrer que avui duu el seu nom. Després de que s'obriessin les escoles ell fou l'encarregat de pagar el mobiliari escolar. Per tal esdeveniment es va fer una placa. Però per causes - desconegudes aquesta placa no fou col·locada i està guardada gelosament a la casa dels encarregats, esperant que - alguna autoritat decideixi anar-la a cercar, per posar-la en el lloc que li pertoca.

El primer telèfon que hi va haver a Santa Eugènia també va ésser donació - seva.

Fa uns tres anys és va fer la darrera donació que consistí amb el tros conegut amb el nom de Camp d'en Sec, per poder extreure l'aigua d'una veta que - allà es trobava.

A la llarg d'aquest temps s'han afegit terres, però també se n'han restades ; com va ésser el cas de l'expropiació per part del govern d'unes terres al sudoest de la possessió amb el fi de construir-hi un polvorí; avui conegut com el quarter de Puntiró.

Cases de don Pop Balaguer
a "SA COVA"

Deixant un poc l'història recordant - una petita anècdota, vos direm que - abans els portelans venien aquí a una zona determinada coneguda amb el nom - de "tancat dels ollers" a cercar terra per fer olles.

Entrant dins l'economia cal dir que dur una possessió ja no és rentable - perquè les ganàncies no depenen dels preus que posen els encarregats o propietaris; sinó dels que posen els mercaders.

Tant a Sa Cova com a una altra possessió, ja no són els animals els qui - llauren el camp, ara són les màquines les encarregades de fer aquests treballs més durs de la possessió, cal - dir que la caça ocupa un lloc important però això que podria ésser rentable, - no és. Ja que es converteix amb entreteniment de temporada.

Esperem que aquest petit comentari vos hagi servit per conèixer un poc més - els racons del nostre poble.

M.ª Magdalena i
Marilena.

CICLISME

Per quart any consecutiu va tenir lloc el passat d'iumenge 30 d'agost la diada de l'esport de la bicicleta, organitzada per un grup d'amics taujans aficionats.

En línies generals la IV Edició va resultar disputada i concorrida.

El dia nasque vacil·lant però el temps acompanyà durant tot el dia.

Abans de començar les carreres, la banda infantil d'espectacles Trui, recorregué els carrers durant un caire-festiu a la diada esportiva, que s'en-setava a les onze amb les carreres dels locals, alevins i infantils. Joan Enric Mulet i Joan Francesc Bacuñana, foren els guanyadors de les dues categories locals. Martorell i J. Perrello arribaren primers després d'haver donat quatre i nou voltes al circuit respectivament, dins les categories d'alevins i infantils.

L'horabaixa, a les tres i mitja, es donava la sortida a la quarentena d'aficionats i juvenils, que emprengueren al primer sector (uns 60 quilòmetres). Després d'haver corregut una hora, 53

minuts i 29 segons, cruzaren la meta - els corredors P. A. Fonst i A. Caldentey. A un minut arribaren altres corredors que també s'havien escapat del gran grup.

Mentres es recuperaven les forces - per afrontar el segon sector, va tocar el trun als cadetes, uns al·lots que ja demostraren tenir bones qualitats - per rodar en bicicleta. J. Porràs guanyà la carrera per davant de 26 corredors.

Vinst voltes al circuit de 1'6 quilòmetres (un total de 32) constituïren la segona tanda pels majors, que començà a les set i que acabava una hora i 5 minuts més tard quan el darrer corredor arribava a la meta. El primer que hova fer, J. Caldentey, ho feia en 54 minuts, 41 segons.

El guanyador de la general va esser A. Caldentey que rebé un valios trofeu donat pel Consell Insular de Mallorca i 40.000 pesetes. El primer juvenil, - Porràs, va mereixer el millot groc que simbolitza encapçalat el torneig de la regularitat que patrocina l'esmentat - organisme.

FUTBOL

La temporada futbolística ha començat en totes, les categories tan nacionals com regionals i per això el C.D.F. Santa Eugènia emprèn una nova etapa del seu historial a la mateixa categoria - l'any passat dins la Segona Regional. Una preparació més o manco instensa en la pre-temporada fa queles aspiracions de l'equip taujà siguin les màximes. M Parera en deia que serà aquesta una temporada nes forta perquè el Sta Eugènia ja nos és un desconegut i serà rebut en els distints camps com un gallet del grup. Després d'haver jugat uns partits d'acoplament contra l'Algaida, Consell i Marraxi, es va fer la presen-

tació oficial al passat dia 5 jugant - contra el Búger. Després de l'encontre que es va guanyà per 4-3 (el resultat no interessa massa), va tenir lloc la presentació de cada un dels jugadors que integren l'actual plantilla.

El president demana suport a l'afició, i anomenà als jugadors que integren la mateixa:

Porters - Antoni Ferrà, Joan Mayol.

Defenses - Bernat López, Ramon Parrets, Antoni Guàrdia, Jaume Crespi, Sebastià Bauçà, Massià Canyelles, Jordi Sangenís, Antoni Canyelles.

Centrecampistes - Joan Jaume, Pep Carbonell, Joan Canyelles, Pere Crespi, Tolo Arrom.

Delaners - Mateu Crespi, Jaume -
Deià, Gori Balaguer, Pep Amengual, -
Antoni Arbona, Ramon Crespi, Llorens -
Sastre.

Com es veu, és una plantilla molt -
similar a l'anterior; reincorpora R.
Parets, es dona entrada als tres juve-
nils i es considera com a única adqui-
sició a Gori Balaguer, conegut per l'a-
fició. Amb ell precisament varen tenir
una breu conversa i comprovarem que --
abans de jugador és un excel·lent per-
sona.

Gori Balaguer i Bestard nasqué a Pal-
ma fa 25 anys. Estudiant de quart de -
Ciències Econòmiques, es considera un
apassionat de l'esport, i sobretot del
futbol. Començà en el Patronat com a
juvenil on va tenir una lesió que se-
gons el metges l'impossibilitaria jugar.
Va passar al Lloret (Unes 8 temporades)

i al Ferriolense. Disposat a deixar
de donar-li al balon gros per dedicar-
se únicament al futbol-sala, va rebre
una cridada d'un directiu del club que
considerant que l'ambient podia esser
positiu i agrada-li una serietat dins
la preparació, va accedir a jugar aquí.

"És prioritari una bona relació -
entre els jugadors més que una recompen-
sa econòmica". "Vull que aquí me tra-
tin com un altre i no he vingut en pla-
figura". "Així com fa feine en Parera
me dona confiança per jugar amb el Sta.
Eugènia; ho consider una tasca seriosa".

Com a dada anecdòtica, diguem que en
Gori dins la seva honestedat espera mar-
car 20 gols, el que es donaria per sa-
tisfet.

Per que l'aficionat en tengui cone-
xement, exposam a continuació el calen-
dari dels partits que el Sta. Eugènia
jugarà aquesta temporada.

MIQUEL i TONI

NOTA: La directiva ens remet unas dades referides al balanç econòmic de la -
temporada passada que rectifiquen les que donavem a l'anterior revista:

Entrada -	1.411.711
Sortida -	1.306.881
Saldo -	104.830

<u>DIA</u>	<u>HORA</u>	<u>EQUIPOS</u>
13- 9-87	-----	Barracar - Sta. Eugènia
20- 9-87	17'30	Sta. Eugènia - Port de Sóller
27- 9-87	-----	Sencelles - Sta. Eugènia
4-10-87	16'00	Sta. Eugènia - S'Horta
11-10-87	-----	Collerense - Sta. Eugènia
18-10-87	16'00	Sta. Eugènia - Campanet
25-10-87	16'00	Sta. Eugènia - Mariense
1-11-87	-----	Pla de Na Tesa - Sta. Eugènia
8-11-87	15'30	Sta. Eugènia - Porreres Atlètic
15-11-87	-----	Son Cotoneret - Sta. Eugènia
22-11-87	15'30	Sta. Eugènia - Puigpunyent
29-11-87	-----	Sineu - Sta. Eugènia
6-12-87	15'30	Sta. Eugènia - Valldemossa Atlètic
13-12-87	-----	Rotlet M. - Sta. Eugènia
20-12-87	15'30	Sta. Eugènia - Altura
3- 1-88	-----	Ca's Concos - Sta. Eugènia
10- 1-88	15'30	Sta. Eugènia - Consell
17- 1-88	15'30	Sta. Eugènia - Barracar
24- 1-88	-----	Port de Sóller - Sta. Eugènia
31- 1-88	15'30	Sta. Eugènia - Sencelles
14- 2-88	-----	S'Horta - Sta. Eugènia
21- 2-88	15'30	Sta. Eugènia - Collerense
28- 2-88	-----	Campanet - Sta. Eugènia
6- 3-88	-----	Mariense - Sta. Eugènia
13- 3-88	15'30	Sta. Eugènia - Pla de Na Tesa
20- 3-88	-----	Porreres Atlètic - Sta. Eugènia
27- 3-88	16'30	Sta. Eugènia - Son Cotoneret
10- 4-88	-----	Puigpunyent - Sta. Eugènia
17- 4-88	17'00	Sta. Eugènia - Sineu
24- 4-88	-----	Valldemossa Atº - Sta. Eugènia
1- 5-88	17'30	Sta. Eugènia - Rotlet M.
8- 5-88	-----	Altura - Sta. Eugènia
15- 5-88	17'30	Sta. Eugènia - Cas Concos
22- 5-88	-----	Consell - Sta. Eugènia

Temporada 83-84	128 socis
Temporada 84-85	208 socis
Temporada 85-86	256 socis
temporada 86-87	307 socis

TEMPORADA 87-88 () SOCIS

TAUJA: FET SOCI DEL C. D. F. SANTA EUGÈNIA

Socis d'honor	- a partir de 5.000
Ordinari	- a partir de 2.500
Matrimoni	- a partir de 4.000
Jubilat	- a partir de 1.500
Juvenil	- a partir de 1.000

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIÓ I LA CULTURA

SOPES MALLORQUINES (Sopes amb arroz de peix)

Aquesta versió, és, tal vegada, l'obra més important dels amants de les SOPES MALLORQUINES.

En l'actualitat molt poc coneguda i que es mereix la mateixa categoria que la "Sopa Minestrone" italiana o el "Potage Carbone" francès per citar algunes sopes mixtes d'alta gastronomia. Aprofitam aquestes línies per animar els propietaris i cuiners dels restaurants on elaboran la nostra cuina regional, a incloure en el seu repertori gastronòmic a aquesta maravellosa culinària i que, com de costum, oferim molt gustosament la recepta.

Ingredients per a 4 persones.

- 250 grams de peix de sopa.
- Un manat d'espínacs o bledes.
- Dues domàtiques madures.
- Una fulla de llorer.
- 4 o 5 llenques de sopes per comensals.
- 100 grams de pèsol caputxi.
- 1 Dl. d'oli d'oliva.
- 2 alls.
- Dues cullerades de julivert.
- Una cullerada d'herbes fines.
- Sal, prebebò dolç, canyella.
- 150 grams d'arròs.
- Uns brots de colflori.

Elaboració.

- Fer el peix net.
- Trempar de sal i prebe blanc.
- Arreglar les verdures una vegada netes de la forma acostumada.
- Ofegar, en una olla de fang amb oli d'oliva les cebes tendres, els porros i els alls.
- Afegir la domàtiga pelada i tallada devora el llorer, el julivert i la resta de les herbes fines.
- Trempar de sal i prebebò dolç.
- Posar un litre d'aigua.
- Afegir el peix quan el brou comença a bullir.
- Incorporar els brots de colflori, pèsol caputxi i en darrer moment els espínacs.
- Treure el peix bullit, posant-lo en un font de servir o en un plat blanc.
- Disposar de les verdures una vegada bullides, damunt les sopes de pa col·locades en plats fondos o escudelles.
- Amb el brou que sobra cuinar l'arròs.
- Rectificar de sal.
- Posar un poc de canyella a les sopes.
- Escaldar les sopes amb l'arròs.
- Servir acompanyat del peix bullit i trempat amb oli i mes gotes de suc de llimona.

III ANIVERSARI - ASSOCIACIÓ 3ª EDAT Sta.Eugènia

FESTES PATRONALS - 1.987 (2 d'agost)

DIADA CICLISTA. 30 d'agost de 1.987